

Secūdus liber Samuelis icipit

C. I.

Hlctū est aut postq̄ mortuus est saul. vt dauid reuertē

ref a cede amalech. z maneret duos dies in sicelech. In die aut tercia apparuit homo veniens de castris saul veste conscissa. z pulue

re aspersus caput: z vt vēit ad dauid. cecidit super facies suā z adoravit. Dixitq̄ ad eum dauid: Unde venis? Qui ait ad dauid. De castris israel fugi. Et dixit ad euz dauid: Qd est verbū qd factū ē?

Indica mihi. Qui ait: fugit populus ex p̄elio: z multi corruēt ex populo mortui sunt. sed z saul z ionathas filius eius interierūt. Dixitq̄ dauid ad adolescentē q̄ nunciavit ei: Unde scis. quia mortuus est saul z ionathas filius ei?

Et ait adolescens qui nunciabat ei: Casu veni in montes gelboe: z saul incubebat super hastam suā. Porro curus z equites appropinquabāt ei. z cōversus post tergus: vidensq̄ me vocavit. Qui cū respondiſsem assum. Dixit mihi: Quis nam es tu? Et aio ad eum: Amalechites sum. Et locutus est mihi: Sta super me. z interfice me: qm̄ tenent me angustie. z adhuc tota anima mea in me est. Stasq̄ super eum: occidi illum. Sciebas eni quia vivere nō poterat post ruinam. Et tuli diadema qd̄ erat in capite eius. z armillā de brachio

eius: z tuli ad te dominuz meum hic. Apprehendens autē dauid vestimēta sua scidit. omnesq̄ viri qui erāt cum eo. z planxerūt. z fleuerunt. z ieiunauerūt vsq̄ ad vesperaz super saul z ionathan filiū eius. z super populū domini. z super populū israel: eo q̄ corruisset gladio. Dixitq̄ dauid ad iuvenēz qui nunciaverat ei: Unde es tu? Qui respondit. filius hominis aduenē amalechite ego sum. Et ait dauid ad eum: Quare non timuisti mittere manū tuam. vt occideres christū domini? Uocāsq̄ dauid vnū de pueris suis ait: Accedens irruē in eum. Qui percussit illum: z mortuus est. Et ait ad eū dauid: Sanguis tuus super caput tuū. Os enim tuū locutus est aduersum te dicens: ego interfeci christum domini. Planxit autēz dauid planctum huiuscemodi super saul z sup ionathan filiū eius.

Et precepit vt docerent filios iuda arcum sicut scriptū est in libro iustorum. Et ait: Considera israel pro his qui mortui sunt super excelsa tua vulnerati. Inclit israel super montes tuos interfecit sūt. Quomodo ceciderūt fortes? Nō

lite annunciare in geth. neq̄ anūciatis in cōpitis ascalonis: ne forte letentur filie philistim. ne exultent filie incircūcisoz. Montes gelboe. nec ros nec pluuia veniāt sup vos. Neq̄ sint agri p̄mitiaz: quia ibi abiectus est clipe⁹ fortū. clipeus saul. quasi nō esset vncl⁹

edras scriba i lege di fuit. qui promptiores litterarū figuras q̄ eatenus hebzi habuissent reperit. Sunt enī qui dicūt librū iustoz esse librū regūz: vbi continent p̄phē iusti. samuel. gad. z nathan. in quo scriptū ē: quomodo saul recedēs a timore dñi per inobediētā p̄it Considera israel Qui remansisti. pro qua culpa interfecti sūt. z p̄caue ne z tu i scelere eozū percas. vt considera q̄z gloriosi fuerūt: qui pro tua libertate vulnerati sūt

Beth. Torcular scz hierusalē que occidit prophetas: cui mors dñi z ap̄loz i derisu fuit. z ob hoc p̄cepit verus dauid ne passio sua illis annūcietur. Montes. R. Alij excelsi: quia. s. o. saul inobediētā tua quasi ydolatria in excelsis reputata ē: q̄a scelus ydolatrie nō le acquiescere. Montes gelboe. Verrimū an maledictionē fuerūt: quos hactenus maledictioni subiaccere ferunt. nec unq̄ pluerē ibi testantur. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Amalechites. Hic autē bebzgi filium fuisse doeb. Amalechites enim z ydumeus vnū ē. qz filii primogenit⁹ esau eliphat fuit. z huius filius amalech. diademata aut z armillas a patre cōmendatas habebat. Accedens. Ois qui p̄orio machinatur malū. vel de eius gaudet interitu iuste retributionis p̄nā a iudice superno meret. Qui enī fodit foueā incidit in eā. z os qd̄ mentit occidit aīam. hic aut mentiebatur sese saul occidisse. Filios iuda. Filij iuda filij cōfessionis quos verus dauid vult arcu scip̄e muniri: ne per ignorantā in conspectu de monū succubant. Arcum. Rab. Quia philistim sagittarij sunt: qua arte saul interfecerant. Eādē belli arte vult eos discere. vt p̄cepit vt reges iuda docerēt fortitudinē. vt fortes. i. z intēti essent in timore dñi: ne periret sicut saul.

In libro iustorum. R. Legit vel scriptū ē. hunc librūz nulq̄ reperiri assuerant. sicut librūz bellorum dñi. cuius i libro numeroz mēto fit. z carmina salomonis z disputationes ei⁹ de natura lignoz. herbarū. iumētōz. volucrum. reptilū z pisciū. Vel quod in libro verboz dicitur dicit. Reliqua vero opez salomonis p̄p̄ozū z nouissimoz scripta sunt in libris nathan prophete z adbie solonitis. in visioe q̄z abdo videntis cōtra ieroboā filiū nabath z mltā volumina hu iusmōi q̄ scripta fuis se probat: sed hodie nō esse p̄st. Vasta enī a chaldeis indea bibliotheca hostili igne p̄sumpta ē. pauci aut libri esdre p̄stificas ex p̄phie industria reparati vel restaurati sūt. hic dō

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

Debetur iacob. ad iacob aduersus dñm. R. Rab. Rex z p̄pheta dauid. qui persecutoribus mala nō reddidit: cum saul z ionatha bello occubisset in lamentatione sua gelboe mōtibz malediat. Montes gelboe nec ros nec pluuia zc. Quid deliquerūt mōtes: sed q̄a gelboe interpretatur decursus. per saul aut vnclū z mortuū. vnctio z mors nostrū mediators exprimit merito per gelboe super ba indeoz corda significat. que dñi i huius mundi desiderijs defluunt: in vncti. i. chasti se morte miscerūt. Et q̄ in eis vnctus rex t̄palit̄ moriē ab omī rore. ḡre sicant. de quibus benedicunt: vt agri primitiarū esse nō possint. Superbi enī hebze ozi montes primiti

XXI

vulneratus ē
aris. Dixitq̄
um: Fuagina
me ne forte ve
interficiant
Et noluit armi
mio terrore p
saul gla
Qd cū vidisset
qui vultis saul
interficiant
licet q̄ mortu⁹
iple sup gladiū
eo. Mortu⁹ ē
eius. z armiger
dormiē.
eius i die illa
filiū iū q̄ erat
gladiū i capite
dane q̄ fugisset
mortuus esset
us. reliquerūt ei
gerūt. Uenerūt
bitauerūt ibi. Fa
pemerūt philistim
ectos. z inuenit
uētiac etēsi mō
le. i. caput saul
armis. z miltē
p̄ circūiū vt an
dolo: z i p̄p̄s.
eius i tēplo alta
o eius suspēderūt
Qd cū audissent
gala ad q̄cūq̄ fe
saul: surrexerunt
mi. z abulauerunt
cēt cadavera saul.
o eius de muro
ūq̄z p̄ri iabel ga
ūt ea igni: z rucit.
licerūt i nemore ia
ū sepe diebus.

colit: q; sub ea abraā angelos hospicio recepit. hic p̄m̄uz arbe dicta ē. postea bebrō ab vno filioꝝ caleph cōdita ē aut̄ añ septē ānos q̄s thānis vrbs egypti.

Egressus ē ab. zc. ix. Hūc locū io sepbus ita expōit. abner promouit electū nimis exercitū. vt cōgrederec̄ cū tribu iuda. Trāsebat enī ad uersū eos: a quib; rex dauid fuerat ordinatus. Quic occurrit missus ioab a dauid filius sariūz foror̄ ei; hic erat contra abner cōstitutus p̄iceps militie: cū q̄ fuerunt fratres sui. abisay z alabel: z oēs armati dauid. ueniēsq; ad quē dā fontē i cūitate gabaon. aciem cōstituit ad pugnādū. dicēte x̄o abner ad eū: uel se probare q̄s eorū haberet robustiorem exercitū. cōuenit iter utrosq; vt duodecim viros pugnatōs mitterent: educitq; gladij viros dō. z tenētē hostiū capita iūbos z latera suis gladij perforarūt donec oēs quasi ex vno cōstituto periculo perimerēt bis cadētib; etiā rei quis dilabat̄ exercitus z abner ips̄s vici. Fugietesq; ioab persequi nō cessabat: p̄cipiēs armatis vt festinarēt: z occidendo nō deficerēt. Cuius etiā fies p̄mptis sine decertabāt. Inter quos clarior fuit afabel q̄ n̄ā gloriā i pedū uelocitate habuit: vt etiā eq̄s curredo superaret. hic persequēbat̄ abner i uentrā partē declinans.

Dixitq; abner ad ioab zc. Abner de t̄bu beniamin p̄iceps exercitus saul. p̄ueros dauid ad p̄geliū pronocauit. z saulus nec dū apl̄s d̄ tribu beniamin p̄barisq; us ap̄los ad certamē prouocauit: ac neci stephani interfuit.

Porro afabel zc. Hreg. Afabel significat eos quos ve

Egressusq; ē abner filius ner. z pueri ybsoeth filij saul de castris in gabaō. Porro ioab filius sariūz. z pueri d̄d egressi sunt: z occurrēt eis iuxta piscinam gabaon. Et cū in vnū conuenissent e regione se derūt. hī in vna parte piscinē: illi ex altera. Dixitq; abner ad ioab: Surgant pueri z ludant corā nobis. Et respondit ioab: Surgant Surrexerunt ergo z transierunt numero duodecim de beniamin ex parte ybsoeth filij saul. z duodecim de pueris dauid. Apprehēsoq; vnusquisq; capite comparis sui. defixit gladiū in latus contrarij: z ceciderunt simul. Uocatūq; est nomen loci illius ager robustorum in gabaon. Et ortum ē bellū durum satis i die illa. Fugatusq; est abner z viri israel a pueris dauid. Erant aut̄ ibi tres filij sariūz. ioab. z abisay. z afabel. Porro afabel cursor velocissimus fuit: quasi vnus ex capreis quē moratur in siluis. Persequebatur aut̄ afabel abner. z non declinauit ad dexterā siue ad sinistrā obmittēs persequi abner. Resperit itaq; abner post tergū suum. z ait: Tu ne es afabel? Qui respōdit: Ego sū. Dixitq; abner: Uade ad dexterā siue ad sinistrā. z apprehēde vnū de adolescentulis: z tolle tibi spolia eius. Noluī aut̄ afabel obmittere quin vrgeret euz. Rursumq; locutus est abner ad afabel. Recede noli me seq̄ ne forte cōpellar cōfodere te in terrā z leuare nō po

tero faciem meam ad ioab fratres tuos. Qui audire contēpsit: z noluit declinare. Percussit ergo euz abner auersa hasta in inguine. z transfodit: z mortuus est in eodē loco. Omnesq; qui transibāt per locū illuz in quo occiderat afabel z mortuus erat. subsistebant. Persequentibus aut̄ ioab z abisay fugientē abner. sol occubuit. Et uenerunt vsq; ad collem aqueductus qui est ex aduerso vallis z itineris deserti in gabaon. Congregatiq; sunt filij beniamin ad abner. z cōglobati in vnū cuneū. steterunt in summitate tumuli vnius. z exclamauit abner ad ioab. z ait: Nū vsq; ad internitionē tuus mucro defuerit? An ignoras q̄ periculosa sit desperatio: vsq; quo non dicis populo vt omittat prosequi fratres suos. Et ait ioab: Uiuī dominus si locutus fuisses mane: recessisset populus persequens fratrem suū. Insonuit ergo ioab buccina z stetit omnis exercitus. nec persecuti sunt vltra israel: neq; iniere certamen. Abner aut̄ z viri eius abierunt per cāpestria moab nocte tota illa. z transierūt iordanem: z lustrata omni bethoron. uenerunt ad castra. Porro ioab reuersus omissio abner congregauit omnes populū: z defuerūt de pueris dauid decē z nouē viri excepto afabel. Serui aut̄ dauid percusserūt de beniamin z de uiris qui erant cum abner trecentos z sexagita: q; z mortui sunt. Tuleruntq; afabel

hemens arripens furor in p̄ceps ducit. qui i eodē furoris ipe tu tāto cautiūz declinandi sunt: quāto in sane rapinūt. vñ abner. i. patris lucerna fugit: q; doctoꝝ lingua que sup̄nū dei lumē indicat. cū p̄ abrupta furoris mentē cuiuspiā ferri cōspicit z cōtra irascentē uerboꝝ dissimulat iacula reddere. quasi persequentē non uult ferire. Sed cū iracūdi nullā se cōsideratiōe mitigāt z quasi afabel perseq̄ nō cessāt. Recesse ē enī vt q̄ furēntes reprimere conant: nō se in furorē erigāt. sed si quid est tranquillitatis ostēdāt quēdā x̄o subliuer proferāt. in quib; ex obliq; aīum furentis pūgant. uade abner persequentē nō recta sed auersa hasta p̄fo rauit. Et mucro enī percutere ē impetu a parte i trepatiōis obuiare. Auersa aut̄ hasta ferire. est furentēz in tranquille ex q̄buldā tāgere: z q̄si pariendo superare. Afabel aut̄ protinus occubuit: q; cōmorte mētes dū z parci sibi sentiunt: z tū respōsō z ratione in intimis subtrāquillitate tangūt. ab eo quo se exerceāt statim cadūt. q; ergo a furoris sui impetu sub lenitatis percussioe resiliūt: quasi sine ferro moriuntur.

An ignoras. In bebrgo. An ignoras q; amarus erit finis: si populuz deleuerit niteris.

et sepelierunt eum in sepulchro patris sui in bethleem. Et ambulauit tota nocte ioab et viri qui erant cum eo: et in ipso crepusculo peruenerunt in hebron.

C. III.

Facta est longa. **R.** Domus dauid celestis hierusalem. q̄ partim peregrinat in terris. partim cum dño regnat in celis. **Domus** dñi saul superbi et impij regis est babilon. q̄ facit fornicari omnes gētes. **Inter** has longa cōcertatio est: q̄ q̄ scdm carnē est persecutō eā q̄ scdm spiritū est. sed domus dauid. p̄fectu filioꝝ gaudet: et in persecutiōe domus saulis deficit in sua iniquitate: et tandem scdm merita sua in profundū abyssi submergetur.

Natiq̄ sunt sex. Sex filij qui nati sunt dauid in hebron perfectione factoz signū fiāt: q̄ de spiritali cōiugio christi et ecclesie per spū sancti gratiā quotidie oriunt.

De egla. **R.** Hec est michol. q̄ sola vxor dicit. q̄ eā dauid in adolescentia sua p̄mā sortitus est vxorē. hec in partu dī occubuisse vnde in sequentijs scriptū est. **Igitur** michol filie saul nō est natus filius: vsq̄ ad diē mortis sue. q̄ in ipso partu occubuit.

C. III.

Secta est ergo

longa concertatio inter domū dauid: et domū saul. dauid proficiens et semper se ipso robustior. domus autē saul decrescens quotidie. **Natiq̄ sunt sex filij dauid** in hebron. **Fuitq̄ primogenitus eius amon** de achinoem iezraelite. et post eū cheleab et abigail vxore nabal carmeli. **Porro** tercius absolon. filius maacha filie tholomai regis gessur. **Quartus autē adonias** filius agith. **Et quintus saphacias** filius abithal. **Sextus quoq̄** bictraan de egla vxore dauid. **Hi nati sunt dñi** in hebron. **Lum ergo eēt p̄zeliū iter domū dauid et domū saul:** abner filius ner regebat domum saul. **Fu erat autē saul concubina nomine respba** filia achia. **Ingressusq̄ est ad eā abner.** **Dixitq̄ ysboseth ad abner:** **Quare ingressus es ad concubinam patris mei?** **Qui iratus nimis propter verba ysboseth ait:** **Nūquid caput canis ego sum aduersum iudā hodie.** qui fecerit misericordiā super domum saul p̄risti. et super fratres et proximos eius. et non tradidi te in manus dauid: et tu requisisti in me qd argue

res pro muliere hodie? **Deq̄** faciat deus abner et hec addat ei: nisi quomodo iurauerit dominus dauid sic faciam cum eo: ut transferat regnū de domo saul. et eleuet thronus dauid super israel. et super iudam a dan vsq̄ bethsabee. **Et non potuit respondere ei quicq̄:** quia metuebat illum. **Misit ergo abner nuncios ad dauid in hebron pro se dicentes:** **Luius est terra:** **Et ut loquerentur:** **Fac mecum amicitias et erit manus mea tecum: et reducat ad te vniuersū israel.** **Qui ait:** **Optime ego faciam tecum amicitias.** **Sed vnaz rem peto a te dicens:** **Non videbis faciem meā anteq̄ adduxeris mihi michol filiā saul et sic venies et videbis me.** **Misit autē dauid nuncios ad ysboseth filium saul dicens:** **Redde vxorē meam michol:** **Iquā despōdi mihi centū p̄p̄tūijs philistijm.** **Misit ergo ysboseth.** et tulit eā a viro suo phaltiel filio laif. **Sequebaturq̄ eam vir suus plorans vsq̄ bahirim.** et dixit ad eum abner. **Uade et reuerte.** **Qui reuersus est.** **Sermonē quoq̄ intulit abner ad seniores israel dicens:** **tam heri q̄ nūc diuiscius querebatis dauid: ut regnaret super vos.** **Nūc ergo facite.** **qm̄ dñs locut⁹ est ad dñm dicens:** **In manu serui mei dñs saluabo populū meū israel de manu philistijm et omnium inimicorū eius.** **Locutus est autē abner etiā ad beniamin.** **Et abiit ut loq̄ret ad dauid in hebron omnia que placuerāt isrlī**

Sermonē quod **q̄.** **R.** Abner hortatur vniuersū isrl: ut relicto ysboseth filio saul ad dauid conueniat: q̄ doctores sancti (qui patris lucerna dicunt) lumine fidei et sc̄pti oēs gētes exhortant: ut sp̄cta ydolorū cultura et relicto errore cōfusiōnis cū auctore suo diabolo ad verū dauid. i. christū vēire festinēt. **Quā** et ioab qui abner in dolo loquēs et percutiēs in inguine interfecit: hostē antiquū significat: qui fideles fraudulenter subuertit. et per libidinis cōtagiōne interficit. **Joab enim inimic⁹ v̄s idē pater interpretat. oīum enim iniquoz diabolus caput est.** vnde vob̄ ex patre diabolo estis. ab hac interfecione dauid immunis est: q̄ deus nemiē tētat: qui oēs hoīes vult saluos fieri. vel esse. **Per inuidiā** autē diaboli mors intravit in orbē. **Pōt** ioab persona et noīe pplm iudeoz significare: q̄ semper inimici fuerūt predicatoꝝ: et fidem christi vbiq̄ persecuti sunt.

z vniuerso beniamin. Venitq; ad dauid in hebron cū viginti viris. Et fecit dauid abner z viris eius qui venerant cum eo cōiuiū. Et dixit abner ad dauid: Surgaz vt congregem ad te dominū meū regem omnē israel z ineam tecū fēdus: z imperes omnibus sicut desiderat anima tua. **Q**um ergo dedurisset dauid abner. z ille isset i pace: statiz pueri dauid z ioab venerūt cēsis latronibus cuz p̄da magna nimis. **A**bner aut̄ nō erat cum dauid in hebron. quia iaz dimiserat euz. z profectus fuerat in pace. **E**t ioab z omnis exercitus qui erant cum eo postea venerāt. **N**unciatū est itaq; ioab a narratibus: **V**enit abner filius ner ad regem. z dimisit eum. z abiit i pace. **E**t ingressus est ioab ad regem z ait: **Q**uid fecisti? **E**cce venit abner ad te. **Q**uare dimisisti eum. z abiit z recessit? **I**gnoras abner filium ner qm̄ ad hoc venit vt deciperet te. et sciret exitum tuuz z introitum tuuz: z nosset omnia que agis. **E**gressus itaq; ioab a dauid misit nuncios post abner: z reduxit eum de cisterna syra ignorāte dauid. **C**ūq; redisset abner in hebron. seorsum abduxit eum ioab ad mediū portę: vt loqueret̄ ei in dolo. **E**t percussit illū i inguine z mortuus est in vltionē sanguinis asabel fratris ei. **Q**uod cuz audisset dauid rez iam gestā. ait: **M**undus ego sum. z regnū meū apud deum vsq; in sempiternum

† Iudeorū perfidiā et miserā notat.
† a sanguie abner filij ner z veiat su
† Principes. s. et sacerdotes populi
† Sinagogā. s. sathane et generationē malorū
vt requiratur ab eis omnis sanguis iustus qui effusus est super terram
p̄ caput iobab z sup omnē domū
patris eius. nec deficiat de domo
varis desideris fluens
ioab fluxum seminis sustinens. z
† Instabilitatē heretis et mundane voluptatis
leptosus. z tenens † fusum. z ca
† vltione diuina. † Qui de celo descendit
dens † gladio. z indigens † pane.

Igitur ioab z abisay frater eius interfecerunt abner. eo q̄ occidisset asabel fratrem eorū in ga baoni p̄lio. **D**ixit aut̄ dauid ad ioab. z ad omnē populū qui erat cuz eo: **S**cindite vestimenta vestra. z accingimini saccis: z plangite ante exequias abner. **D**ozro rex dauid sequebatur feretrū. **C**ūq; sepelissent abner i hebron. leuauit rex dauid vocem suam: z fleuit super tumulū abner. **F**leuit aut̄ ois populus. **P**lāgensq; rex z lugēs abner ait: **N**equaq; vt solent mori ignaui. mortu⁹ es abner. **D**anus tuę non sunt ligatę. z pedes tui non sunt cōpedibus aggrauati: sed sicut solent cadere coram filiis iniquitatis. sic coruisti. **N**on geminansq; omnis populus fleuit super eum. **C**ūq; venisset vniuersa multitudo cibum capere cū dauid clara adhuc die. iurauit dauid dicens: **D**ec faciat mihi de⁹. z hec addat. si ante occasum solis gustauero panem vel aliud q̄c̄q;. **O**mnisq; populus audiuit. z placuerūt eis cuncta que fecit rex in conspectu toti⁹ populi. **E**t cognovit omne vulgus z vniuersus isrl̄ in die illa: qm̄ non actum fuisset a rege vt occideretur abner fili⁹ ner

Fluxū se. sus. zc.
Juxta litterā videt̄ imprecari efiliuentiaz libidinis. lep̄z plagā effeminationē. inimi cū subiacere gladio. mendicare.
Tenens fusum.
Augl. Per ambitū verborū notantur: q̄ fallaciā suam defendere nituntur.
Tadens gladio.
Qui gladio percussit gladio peribit. heretici gladio oris perfodiunt: prius gladio impietatis confossi;

per filios eius intelliguntur christiani. q̄ sunt ex iudeis et nationibus quibz cōgruunt interpretationes nominū. Samua audacia. Sobab: cōuertēs. Yabaar: elegit. Delisua: dei mei salus. Repbeg: applicās ori. Yafia: illuminat vel ostendit. Delisama: deus meus audiens. Delida: de me scit. Deliseleth: deus meus saluans.

Baalpharaim. Interpretat̄ inimicorū diuisio. pōt dici sic locus vocatus: qz philistim reliquerunt idola sua in loco vbi diuisi sunt.

Pirorū. In hebreo flentū. i. idolorū vbi. s. idola erāt i quibus cōfidebant: que flentū vocant̄: quia flentu digna sūt: et cultores suos ad flentum miserāqz perducunt. **In cacumine pirorū.** Pirus dicitur ex greco pūr quod ē ignis. Pir: facti. cacumen: sublimitas vite eorū in qua flante spiritu sancto itonuit predicationis sonitū. Qui ē gradientis. i. donū in carne aduenientis. in cacumine pirorū. i. super celsitudine sanctoꝝ. dū hic sonitus audit̄ a nro dauid: philistei intelligibiles superant̄.

C. VI.

Congregauit autē zc. Dauid christus. arca significat ecclesiam. **Quæsiuit** dauid arcā i ciuitate suā ad ducere: sed causa interueniente ad rēpus. eā alibi dicit̄: et postea qd̄ vouerat expleuit: qz dñs in carne apparens euangeliū gēti suę predicauit: sed cecitas ex parte cōtigit in isrl: donec ple. gē. in. z sic ois isrl salu. si. **Congregauit** dauid ex israhel electos triginta milia: qz dñs primitiua ecclesiā ex israhel cōstituit: nō oēs sed electos sibi cōsocians. **Nō** enī oēs qui ex israhel hi sunt israhelice: sed filij promissionis deputat̄ i semine. **Qui** triginta milia dicuntur. i. fidei operis et spei firmitate perfecti. **Tri** enī ppter cōfessionē trinitatis ad fidē pertinet. decē ppter decalogū ad opera. **Mille** propter sui perfectionē ad spem vite eterne. qua superius nihil ē: sicut nullus numerus maior millenario ē. **Si** enī decē milia. si triginta. si etiā mille milia dixeris. nō ipsū mille numerando trāscendis: sed vlt per se vel per minores numeros sepius ducēdo multiplicas. **Tri** ergo p decē multiplicata. ne fides sine operibz mortua sit. **Item** triginta per mille vt fides q̄ per dilectionē operat̄: nō alibi q̄ in celis retributionem speret. **Electi** igit̄ ex israhel. populos recte credētes. operātes. sperantēsqz significat. **Viri** autē iuda q̄ erāt cū dauid aplos et doctores lateri chulsi quasi familiaris adherētes indicāt. his stipatus dñs arcā adducere. id est. ecclesiam dilatare: et in eorū qui nō crediderūt cordibz inferere gaudet. **Imponitur** arca plaustru nouo: vt noui testamēti grā renouatis i baptismo infundatur. et vinū noui nouis vtribz cōmendet. **Frat** quidē prius arca in domo aminadab: qui erat in gabaa: qz eadē q̄ nūc predicat̄ ecclie fides: et ante incarnationis dñice tempus florebāt: in his qui patriarcharū deuotionē secuti sunt. **Aminadab** enī qui interpretatur deus meus spontaneus vel abraham patrē fidei: vel moysen legislatorē significat. qui vterqz in gabaa custodit arcam: quia sublimi exemplo virtutis credentiū pectora munit. **Vnde** z gabaa collis interpretat̄: qui ē locus in ciuitate cariatbarim. **Stata** foris arca iudebat dauid: et ois israhel corā dño diuersis istrumētis

tua. **Venit** ergo dauid i baalpharaim. et percussit eos ibi. et dixit: **Diuisit** dñs inimicos meos corā me. sicut diuidunt aquę. **Propte** rea vocatus est nomen loci illius baalpharaim. **Et** reliquerunt ibi stulperia sua que tulit dauid et viri eius. **Et** addiderunt adhuc philistim vt ascenderēt: et diffusi sūt in valle raphaim. **Consuluit** autē dauid dominū: **Si** ascendā cōtra philisteos. et tradas eos i manus meas. **Qui** respondit: **Non** ascendas obuiam eis. sed gira post tergum eorū: et venies ad eos ex aduerso pirorum. **Et** cū audieris sonitum clamoris gradientis i cacumine pirorū. tunc inibis p̄cliu: quia tunc egredietur dominus a faciem tuam. vt percutiat castra

et musicoꝝ generibz: qz ichoante nonē gr̄e p̄conio: dñs ad exhibendas deo patri laudes humilitatis oēs inuitat dicens: **Qui** mihi ministrat. me sequat̄. **Alij** dādo per spiritū sermonē sapiētię. aliq̄ sermonē scientię. aliq̄ genera linguarū zc. **Sed** his et huiusmodi charismatū generibz progredientē arca. i. crescētē primitiua ecclesiā: ventū ē ad arcā nachor. id est. arcā preparatā in gentiū eccliam fidei veritate cōsecrandā. de qua dicit̄. **P**rimū dabit arcā suā. vbi sacerdos q̄ arcā incautus quasi corrigēdo tetigit: mor

philistim. **Fecit** itaqz dauid sicut p̄cepit ei dñs: et percussit philistim de gabaa vsqz dum venies gezer.

C. VI.

Congregauit autē rursus dauid omnes electos ex israhel triginta milia. **Surrexit** quoqz dauid et abiit. et uersus populus qui erat cum eode viris iuda. vt adducerēt arcā dei. super quā inuocātū est nomē domini exercitū sedentis in cherubin super eam. **Et** imposuerunt arcam dei super plaustrū nouū. **Tulerunt** quoqz eam de domo aminadab. qui erat in gabaa. **Q**uia autē et haio filij aminadab miabāt plaustrum nouū. **Quis** tulissent eaz de domo aminadab. q̄ erat i gabaa

a dño percussus occubuit. qz iudeoz p̄ls dñi inuider gētibz: salutis munere priuat̄. **Dñs** legē vult enā gelij liberis circa fide agere: nec scdm cōsuetudinē legis ingredi: s; sabbata. neomenias. circūcisionē. vctimasqz spūaliter interpretari. **Quos** velut errantes corrigere tēbant: qui descendentes de iudea docebāt fratres. **P**ili circūcidamini scdm morem moysi: nō potestis salui fieri.

Sedentis in cherubin. **Super** arca erat tabula quā alis duo cherubin tēgebāt. iter quos dñs apparebat et loq̄bat̄.

De in bystoria regis dauid et p̄phetę: qua arcā dei adduxisse dicit̄: humilitas approbata. **Superbia** dānata. et temeritas vindicata monstrat̄. **Dauid** enī qui corā arca humiliter saltare nō erubuit. mor p̄ missionem filij dei de sua stirpe nascituri: suscipere meruit. et cō

iunx que humilitate desperit: perpetue sterilitatis penas luit. **Sacerdos** quoqz qui arcam temerarie tetigit: reatum sui ausus immatura morte purgavit. **Vbi** intuentū ē quantū delinquat qui ad corpus dñi reus accedit si ille morte multat̄: qui arcā dñici corporis figuraz. minori q̄ debuit venatione corripuit.

Greg. Sepe qz intelligi nō valēt. deterioribz displicent facta: vel dicta meliorū. **Sed** eo ab eis nō temere reprehendēda sūt: quo apprehendi vtraciter nō possunt. **Sepe** aliqd a maioribz displicentie agit qd̄ a minoribz error putat̄. **Sepe** multa a fortibz dicūt̄: q̄ infirmi diuidicant: qz igno. at. **Q**d bene bobus calcitrantibz inclinata illa testamēti arca significat. quā qz casurā credēs leuitēs erigere voluit: mor sententiā mori accepit. **Quid** enī est mens iusti nisi arca testamēti: que bobus calcitrantibz inclinat̄: qz sepe etiā qui bene p̄cessit dñi subiectoꝝ cōpassione cōcutitur: ad displicentis cōdescensionē et sola dilectione promouet̄. **Sed** in hoc qd̄ displicentie agit: inclinatio fortitudinis casus putatur imperitii. **Vn** et subditi contra hęc manū reprehensionis mittūt: si a vita protinus sua temeritate deficiūt. **Leuitēs** ergo quasi adiuuans manū tetendit: sed delinques vitā perdidit. qz dñi infirmi fortitū facta corripit: ab ipsa viuentiū forte reprobant̄. **Aliqñ** sancti viri quēdā minimis cōdescendētes dicūt: quēdam vero summa cōtēplantes proferunt dumqz vim vel cōdescensionis vel altitudinis nesciunt. **audacter** hęc stulti reprehendunt. **Et** quid est iustum de sua cōdescensione velle corrigere: nisi inclinatā arcam superba reprehensionis manu releuare. **Quid** ē iustum de incognita locutione reprehendere:

custodi
arcam
israhel
nibus
ris
cimb
ad arcam
osa ad arc
calcitra
runt cam
indignat
culcit
mostrus
Construam
percussit
caum est
culcio oꝝ
timor dau
dicens: Q
me arca dom
re ad le arc
dauid. sed
obededom
arca domini
gehci tribu
dirit domi
domum eius
gi dauid. qu
obededom
arcam dei.
reducam
ne in domi

nisi motū eius forti-
tudinis erroris lapsū
putare. Sed perdit
vītā qui arcā dei tu-
midē subleuat. q̄ nō
sanctorū corrigere re-
cta p̄sumit: nisi qui
de se p̄ius meliora sē-
tit. vnde et leuitē oza
i. robust⁹ domini dī
q̄ p̄sumptores nisi
robustos se i domino
credent: non melio-
rum facta vel dicta
velut infirma iudica-
rent.

Qui mortuus ē
z. Mortuo sacerdo-
te nō aulus ē arcā di-
uertere ad se in ciuita-
tem dauid: sed diuer-
tit eam in domū obedi-
dom gethei. Quia
respuentib⁹ verbū iu-
del: ne p̄dicatio au-
dita z nō suscepta pl⁹
noceret: apli trāsierūt
ad gentes. vnde loc⁹
arce nachoz. que gen-
tū fides domini gra-
tū p̄paratā signifi-
cat: percussio oze nū-
cipat: q̄ et illorū de-
lecto p̄uenit salus
gentibus. Obdedō
nāq̄ qui interpretat
seruiens homo illum
significat: de quo dī-
citur: Populus quē
nō cognoui seruiuit
mibi: in aud. au. zc. z
quasi mors oze p̄mit-
titur. Erripes me de
cōtradictionib⁹ ppli.
geth quoq̄ torcular
interpretat: significat
crucē: in qua vitis ve-
ra calcari z exprimi
dignata est. A qua
gethens populus po-
test appellari: q̄ dicit.
Mibi autē absit glo-
riari nisi in cru. do.

Tribus mensi-
bus. Quibus. s. fi-
des spes z charitas li-
gnificat. Sicut enim
diebus mensis implet
ita singulę virtutes
suis eque passibus ad
perfectionē veniunt.
hi menses donec ple-
nitude gentū irat:
currere non cessant.

Tandem rediens dauid arcā in ciuitatem domini reducit: quia christ⁹
belia z enoch p̄dicantibus cōuertit corda patrū ad filios. boues z arie-
tes immolans. i. eos qui arcā domini tritulant: z ouium ducatus gerūt
in martirij sanguine coronans.

In organis armigatis. i. ad arum ligatis. dum manibus ferētis
tanguntur. Aliud genus organi est: qd cum aqua fit.

Ephor. Non pontificali: sed linea veste cā humilitatis. Linum de ter-
ra procreatū multo labore ad candorem vestis peruenit: z humanitas a
verbo assumpta inter flagella triūphauit.

custodiēs arcā dei. haio p̄cedebat
arcam dei. Dauid autē z omnis
israel iudebat corā domino in om-
nibus lignis fabricatis. z citha-
ris z lyris z timpanis z sistris z
cimbaliis. Postq̄ autē venerunt
ad arcam nachoz. extendit manū
oza ad arcam dei. z tenuit eā: qm̄
calcitrabant boues. z declinauerunt
eam. Iratusq̄ est dominus
indignatione contra ozam. Et p̄-
cussit eum i super temeritate: qui
mortuus est ibi iuxta arcam dei.
Contristatus est autē dauid eo qd
percussisset dominus ozam. Et vo-
catum est nomen loci illius per-
cussio oze vsq̄ in dies hanc. Et ex-
timuit dauid dominum in die illa
dicens: Quomodo ingredies ad
me arca domini. et noluit diuertere
ad se arcam domini in ciuitatē
dauid. sed diuertit eam in domū
obededom gethei. Et habitauit
arca domini in domo obededom
gethei tribus mensibus. Et bene-
dixit dominus obededom z oēm
domum eius. Nunciatusq̄ est re-
gi dauid. quia bñdixisset domin⁹
obededom. z omnia eius propter
arcam dei. Dixitq̄ dauid: Ibo
z reducam arcam cum benedictio-
ne in domū meam: Abijt ergo da-

uid z adduxit arcā dei de domo
obededom in ciuitatem dauid cū
gaudio. Et erant euz dauid septē
chozi. z victima vituli. Quē tran-
scendissent i qui portabant arcā
domini sex passus: immolabant
bouem z ouem z arietem. Et da-
uid percutiebat in organis armi-
gatis z saltabat totis viribus an-
dominū. Pozzo dauid erat acci-
ctus ephor lineo. z dauid z omnis
dom⁹ isrl ducebāt arcā testamēti
domini i iubilo z in clangore buc-
cinę. Quē intrasset arca domini i
ciuitates dauid. Michol filia saul
prospiciens per fenestram. vidit
regem dauid subsilientes atq̄ sal-
tantem corā domino: z despexit
eum in corde suo. Et itroduxerūt
arcam domini. z posuerunt eam
in loco suo in medio tabernaculi
qd tetenderat ei dauid. Et obtu-
lit dauid holocausta coram dño
z pacifica. Quē compleisset offe-
rens holocausta z pacifica. Bene-
dixit populo i nomine domini ex-
ercituum. Et partitus est vniuer-
sę multitudini israel tam viro q̄
mulieri singulis colliridaz panis
ynam. z assaturam bubalę carnis
ynam z simulam frixam oleo. Et
abijt omnis populus vnusquisq̄

Quē intrasset
arca domini i ci-
uitates dauid. Michol filia saul
prospiciens per fenestram. vidit
regem dauid subsilientes atq̄ sal-
tantem corā domino: z despexit
eum in corde suo. Et itroduxerūt
arcam domini. z posuerunt eam
in loco suo in medio tabernaculi
qd tetenderat ei dauid. Et obtu-
lit dauid holocausta coram dño
z pacifica. Quē compleisset offe-
rens holocausta z pacifica. Bene-
dixit populo i nomine domini ex-
ercituum. Et partitus est vniuer-
sę multitudini israel tam viro q̄
mulieri singulis colliridaz panis
ynam. z assaturam bubalę carnis
ynam z simulam frixam oleo. Et
abijt omnis populus vnusquisq̄
mam: sed humane salutis causa vberimam delectationibus crucis
sartagine coctam. Perito vnus panis collirida. vna carnis assatura da-
tur: quia vnus dominus. vna fides. vniū baptisma: vnus deus z pater oī-
potens. Aliter: hec mūera fideles accipiūt: cū vnus panis z vnum corp⁹
multi in christo. sive carnis singuli lasciuā castigātes z seruituti subicien-
tes: spiritus igne decoquūt: z fructus bonorū operū oleo misericordię pin-
guissimos. cōpassione proximi feruere faciūt. At cōtra filia saul cubicul⁹
regis ingressa: nullos cōcepti seminis fructus dat: q̄ q̄ verbū dei auret⁹
percipiūt: q̄ boni opis prole diē perpetuę mortis expectant.

ante non...
dauid sicut
eraculit phi
dum veni
regavit
dauid om
gina milia
bit. z vni
rat cum co
ceret arcā
uū est romē
lentis in che
apollerunt
nū nouis.
mo amina
Oza autē
labāt plan
stent eas de
rat i gabaa

Egressa michol filia saul zc. Greg. Intueri libet quanta virtutum munera dauid perceperat: et in his omnibus quibus fortem se humilitate seruabat. Quae enim non extollet ora leonum frangere: versusum brachia dissipare: despectis prioribus fratribus eligi: reprobato rege ad regni gubernacula vngi: tunc dum cunctis vno lapide goliam sternere a rege proposita extitit allophtis numerosa praepotia reportare: promissum tandem regnum percipere: cum tuncque israeliticum populum sine villa contradictione possidere et tamen cum arcam dei in hierusalem renouat: quasi oblitus praeteritum se omnibus admixtus populis ante arcam saltare: Et quia coram arca saltare: (vt creditur) vulgi mol fuerat: rex se in diuino obsequio per saltum rotat. Ecce quae dominus cunctis singulariter praetulit: sese sub domo exequando minimis: et abiecta exhibendo contentenit. Non potestas regni ad memoriam reducitur: non subiectorum oculis saltando vilescere metuit: non se honore praetatum ceteris ante eius arcam qui honore dederat recognoscit. Coram deo egit debilia vel extrema: vt illa ex humilitate solidaret: quae coram hominibus gelserat fortia. Quid de his factis ab alijs sentiat ignorat. Ego dauid plus saltante stupeo. quae pugnantem. pugnano hostem subdidit. saltando coram domino se metipsus vicit. Quae michol saul filia ad huc ex timore regis generis insana cum humiliatum despiceret dicens: quae gloriosus fuit hodie rex discoopertis se ante ancillas seruo suorum et nudat. quasi vnus de scuris. protinus audiuit. Ludam ante dominum qui elegit me potius quam patrem tuum. et paulo post. Ludam et vilior fiam plusquam factus sum: et ero humilis in oculis meis: et cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo. Igitur michol filiae saul non enatus filius versus ad diem mortis suae.

C. VII.

Actum est autem cum sedisset rex in domo sua: et dominus dedisset ei requiem vniuersis inimicis suis dixit ad nathan prophetam: Vides ne quod ego habitem in domo ce-

prebuit: interius non intumescit: adiungit. Eroq. b. m. o. m. Ac si dicat Qualem me exterius exhibeo: talem interius attendo. Quid ergo acturi sunt quos doctrina eleuat: si dauid qui ex carne sua venturum redemptorem nouerat: eiusque gaudia prophetando nuntiabat: tamen in se ceruicē cordis

drina: et arca dei posita sit in medio pellius: Dixitque nathan ad regem: Omne quod est in corde tuo vade fac: quia dominus tecum est. Factum est autem in nocte illa: et ecce sermo domini ad nathan dicens vade et loquere ad seruum meum dauid. **De** dicit dominus: **N**on quid tu edificabis mihi domum ad habitandum: Neque enim habitavi in domo ex die illa qua eduxi israel de terra egypti versus in diem hanc. sed ambulabam in tabernaculo et in tentorio per cuncta loca que transiui cum omnibus filiis israel. **N**on quid loquens locutus sum ad vnā de tribubus israel: cui praecipui vt pasceret populum meum israel: dicens: quare non edificasti mihi domum cedrinam: Et nunc hec dices seruo meo dauid: **De** dicit dominus exercituum: Ego te tuli de pascuis sequentem greges: vt esses dux super populum meum israel: et fui tecum in omnibus vbi cūq. ambulasti: et in feci vniuersos

se esse a vicis debet: qui curat aliena corrigere: vt terrena non cogitet: vt desiderijs infinis non succubat: quatinus spicacius alijs fugienda videat quāto hoc ipse per scientiam et vitam verius declinat. **N**ō pure maculā in mebro considerat oculus: quae puluis grauat. et superiectas sordes tergere non valent manus: quae lutū tenet. quod iuxta antiquā translationē bñ ad dauid erga exteriora bella laborante per significationē dicit. **N**ō tu edificabis mihi templū: quia vir sanguinis es. **D**eī templū edificat: qui corrigēdis atq. instituendis primorū mētibus vacat. **T**emplū dei sumus nos: qui ad veram vitam ex eius in habitatione cōstruimur: vnde. **T**emplū dei sanctū est quod estis vos. **S**ed vir sanguinis templū dei edificare prohibet: quia quod adhuc actibus carnalibus incubat: necesse est: vt instituire. priorū mētibus erubescat. **N**on quid loquens lo. zc. Alicui iudici de tribubus israel: cui praecipui vt pasceret populum meum israel: quare non edificasti mihi domū cedrinā. **I**deo a nullo iudici sibi edificari domū cedrinā iussit: quia omnes contra hostes

valida discretōis calcē depunebat: dicens Eroq. hūilis i. o. m.

Gloriosus zc.

Dauid cum arcam in hierusalem transferret a michol sublimatus est. Et chab? cū testamētum nouū in ecclesiam suā transferret: iudeis in cruce ludibriū fuit. nudus apparuit: dñi potētia illis abscondēs carnis infirmitatē quasi ephot lin cū ostendit. Ancillae seruoꝝ personā gestant sanctoꝝ: inter quos per crucis triumphum gloriosior effectus ē. quem dum michol iridet: gloriosior ancillis apparet. quae in typo sinagoge sterilis p̄mā sit.

Et nudatus. **N**udatus nō oīno: sed regalibus indumentis: et quae se corā dño humiliare nō erubuit: mor promissionē filij dei ex sua stirpe nascituri suscipere meruit.

Omne quod ē.

Patet quod prophetae spiritus prophetarū mētēs nō semper irradiat. **S**pūs enī ubi vult spirat. hīc heis? ait: **D**ñs celauit me: et nō idica. mibi. **Q**uod de ex dispensatione pietatis disponit: quia dñi prophetae spūs dat et subtrahit: prophetantium mētēs eleuat in celsitudine: et custodit in humilitate. vt accipientes spūs inueniant quod de deo sunt: et rursum prophetae spūs non habentes cognoscant quod sint de semetipsis.

Greg. Mundus i

inimicos mo
tibi nomen q
Abra: yllas
nomina famula
imagnon qu
Celan
nam locum
plantabo
co: non turba
Deo tanta bono
fign
addet filij un
cum sicut p̄mā
tū iudices sup
israel. Et requ
bus inimicis
bi dominus q
bi dominus. L
rur dies rui. e
tribus ruis. sul
post te quod egred
firmabo regni
cabit domum
biliam thronum
sempiternū. Ego
eiple erit mibi
inque aliquid q
gladio iudicis. y
in virga vno cum
rum bonum.
autem meam no
sicut abstuli a sa
faciem. Et fide
tua et regnum tu
que faciem meam
erit firmus iudic
omnia verba bo
sam visionem il
nathan ad dauid

Et ponā locū
Tempus salomouis
describit quo filij isrl
pacē vndiqz habue-
rūt: nec afflicti sunt si-
cut tempore iudicij.

Et fidelis e. d. f.

Hoc vere de christo
dicit. Salomōis enī
domus plena fuit ali-
enigenis mulieribus
falsas deos colētib.
z ipsum salomonem
ad idē impellentib.
In christo vero com-
plent ista. qui ē ex se-
mine dauid scdm car-
nē. Iudgi filium da-
uid in hoc loco. pml
sū itelligit salomonē
z adhuc mirabili cōci-
tate aliū se sperare di-
cūt. Facta est quidez
alia imago rei future
in salomone: qz tēplū
edificauit: pacē scdm
nomē suum habuit.

Salomon enī pacifi-
cus interpretat i prin-
cipio regni sui lauda-
bilis fuit: sed christū
p̄nūciabat nō exhi-
bebat. vnde quedaz
de illo scripta sūt: q̄li
de ipso p̄dicta: dū
scriptura i eo figurā
depingit futurorum.

Ram i psalmo q̄ no-
mine eius titulatur:
multa dicuntur: que ei
cōuenire nō possunt:
christo autē euidenter
cōueniunt. In salo-
mone enī figura. In
christo veritas. Ro-
tū ē enī quibz temis
regni salomonis cō-
clusum sit. cū ibi lega-
tur: Dñabit a mari
vsqz ad m. z a flumie
vsqz ad terminos or-
teraz. Christū autē a
flumie dñandi sūpsit
exordij: vbi baptisa-
tus a iohanne eo de-
mōstrāte cepit agno-
sci a discipulis. q̄ euz
nō solū magistrū: sed
etiā dñm appellaue-
rūt. nec ob aliud vi-
uente adhuc p̄e suo
regnare cepit (qd nul-
li illoz regū cōtingit)
nisi vt appareat ipsū
nō esse quē p̄bia p̄-
signat dices. Cuz re-
pleti fuerint dies tui: z dormies cū p̄ibz tuis: suscitabo semē tuū p̄ te zc.

Hic ē enī verus pacificus: q̄ nō an-
sicut salomon: s; post mortē dauid p̄-
phetat suscitandū: qui edificauit domū deo nō de lignis z lapidibus: sed
de hoibz. vnde: Templū dei sanctū ē: qd estis vos. Benedictio enīz dñi
in semie dauid i eternū speranda ē. vnde certissima spe dī fiat fiat: scd; il-
lud: Benedictus dñs in eternum fiat fiat. Spei autēz confirmatio est
ipla repetitio. vnde dauid. Et locut' es p̄ domo serui tui i longinquum.

inimicos tuos a facie tua. Fecisqz

tibi nomen grande iuxta nomen
Abraā: ysaac. et iacob. moysi. et iosue. quozū
nomina famosa sunt in terra.

Imagnozū qui sunt in terra. Et po-

nam locum populo meo israel. z

plantabo eum. Et habitabo cum

eo: z non turbabitur amplius. nec
addēt filij iniquitatis vt affligāt

eum sicut prius: ex die qua consti-

tui iudices super populum meuz

israel. Et requiem dabo tibi ab oi-

bus inimicis tuis: P̄dicatqz ti-

bi dominus. q̄ domum faciat ti-

bi dominus. Aūqz completi fue-

runt dies tui. z dormieris cū pa-

tribus tuis. suscitabo tēmen tuū

post te. qd egrediet' de vtero tuo:

z firmabo regnū eius. Ipse edifi-

cabit domum nomini meo. z sta-

bilium thronum regni eius vsqz i

sempiternū. Ego ero ei in patrem

z ipse erit mihi in filium. Qui si

iniquē aliquid gesserit: arguā eū

in virga virozum: z in plagis filio-

rum hominum. Misericordiam

autem meam non auferam ab eo:

sicut abstuli a saul: quē amoui a

facie mea. Et fidelis erit domus

tua. z reguum tuuz vsqz in eternū

ante faciem meam. thronus tuus

erit firmus iugiter. Secundum

omnia verba hęc. z iuxta vnuer-

sam visionem istam: sic locutus est

nathan ad dauid. Ingressus est

autem rex dauid. z sedit coraz do-

mino. z dixit: Quis ego sum dñe

deus meus. z que domus mea:

quia adduxisti me huc vsqz. Sed

z hoc parum visum est in conspe-

ctu tuo domine deus meus: nisi

loquereris etiā de domo serui tui

in longinquum. Ista est enim lex

adam domine deus: Quid ergo

addere poterit adhuc dauid vt lo-

loquatur ad te: Tu enim scis ser-

uum tuum domine deus. Propē

verbum tuū z secundū i cor tuū

fecisti omnia magnalia hęc: ita vt

notuz faceres seruo tuo. Idcirco

magnificatus es domine deus.

quia non est similis tui. neqz est

deus extra te: in omnibus que au-

diuimus auribus nostris. Que ē

autē vt populus tuus israel gens

in terra. propter quā iuit deus vt

redimeret eam sibi in populum. z

poneret sibi nomen. faceretqz eis

magnalia z horribilia super terrā

a facie populi tui quē redemisti ti-

bi ex egypto gentem z deuz eius.

Firmasti enim tibi populum tuū

israel in populum sempiternum.

Et tu domine factus es eis i deū.

Nunc ergo domine deus verbū

qd locutus es super seruū tuuz z

sup domū eius suscita i sempiternū

in terra alia p̄ter electā: p̄p̄ quā venit dei fili' i mūdū velut i egyptū:

vt cōmercio sanguinis redimeret sibi populum acceptabilez sectatorē bo-

nozū operum. Deum autem eiusdem populi dominū icum hominem

intelligimus: quem de egypto id est mundo per vterum virginis assū-

psit. Ex egypto. Hente z deo eius. vel gentem z deū eius. Gentem israel: z

deū eius moysen: de quo constitui te deū p̄barāonis.

Inde adiūxit: P̄nc

incipit z bñdic domū

serui tui i eternū: q̄a

tūc generaturus erat

filij. ex quo p̄genies

eius duceret' ad xpm

Ideo cū scdm. lxx. in

verbis nathan dictū

fit: z nūciabit tibi do-

minus. qm̄ domū edi-

ficabis ipsi. postea di-

xit ipse dauid: P̄m

tu dñs deus oipotēs

deus israel reuelasti

aurē serui tui dices:

domū edificabo tibi

hāc enī domū edifi-

camus bñ viuēdo: z

de' opitulando. Idu-

ius dom' cū venerit

vlta dedicatio: ipse

bit' qd p̄ nathan di-

ctū ē: Et ponā locuz

pplo meo isrl. z plāta-

bo illū z inhabitabit

seorsū. z sollicit' non

erit vltra. z nō appo-

net filij iniquitatis hu-

miliare enī sicut ab ini-

tio a diebz quibz con-

stitui iudices sup po-

pulū meū isrl. Iudi-

ces enī ante fuerūt q̄s

reges. z humiliabat

pplū isrl: i. ho-

stis alienigena p̄ tem-

porū interualla. z iue-

niunt' ibi pacis tēpo-

ra prolixiora: q̄ salo-

mon habuit: qui. xl.

annis regnauit. P̄ā

sub indice aiorh fuit

par. lxx. annis. Non

sub salomone hęc

promissa sūt. nec q̄qz

illorū regū in tāta pa-

ce regnauit. vt gens

illa sollicita nō fuerit

Locus ergo tam pa-

cate z secure habitati-

onis p̄ter. us est: vbi

erit verus israel. i. vi-

dens deum.

Et sedit coram

do. Sedere coram

domino est beneficia

eius in humilitate cō-

fiteri.

Et ad adam. d.

scilicet hoīs: vt tibi i

simplicitate cordis z

puritate seruiat: z tu

facias ei: scd; miseri-

cordiā tuā sicut mihi

fecisti.

Que est autē ge-

z fac sicut locutus es. vt magnifi-
cetur nomen tuū vsq; i sempiternū.
atq; dicat: dominus deus exerci-
tuum deus super israel. ^{Ecclesia} Et dom⁹
serui tui dauid erit stabilita coraz
domino. qz tu domine exercituum
deus israel reuelasti auriculam
Nathan. ^{Per prophetā.}
serui tui dicens: domum edificā-
bo tibi. ^{Quia. s. reuelasti aurē serui tui.} Propterea inuenit ser-
uus tuus cor suum. vt oraret te
oratione hac. **N**unc ergo domine
deus. tu es deus verus: z verba
tua erunt vera. **L**ocutus es enīz
ad seruum tuum bona hęc. **I**nci-
pe igitur z benedic domum serui
tui. vt sit in sempiternū coram te:
quia tu domine deus locutus es
hęc: z benedictione tua benediceſ
domus serui tui in sempiternū.

C. VIII.

Selectum ē autē
post hęc percussit dauid
philistim: z humiliavit eos. **E**t
tulit dauid frenū tributū de ma-
nu philistim. z percussit moab. z
mensus est eos funiculo ^{Hyperbole} coęquāſ
terre. **M**ensus est autē duos fu-
niculos: vnū <sup>Quos vult dānar propter peccata. quos vult
viuificat condonās peccata dñs hieſus</sup> ad occidendum. z
vnum ad viuificandum. **F**actusq;
est moab dauid seruiens sub tri-
buto. **E**t percussit dauid adadezer
filium roob regem soba: qñ profe-
ctus est vt dñaretur super flumē
eufraten. **E**t captis dauid ex par-
te eius mille septingentis equiti-
bus. z viginti milibus peditum.
subneruauit omnes iugales cur-
ruum. **D**ereliquit autē ex eis cen-

tum currus. **V**enit quoq; siria da-
masci vt presidium ferret adadezer
regi soba. z percussit dauid de siria
vigintiduo milia virozū. **E**t posu-
it dauid presidium i siria damasci.
^{.i. qui eā sibi tutam facerent.}
Factusq; est siria dauid seruiens
sub tributo. **S**eruauitq; domine
dauid in omnibus ad quęcunq;
profectus est. **E**t tulit dauid arma
aurea z torques quas habebant
serui adadezer: z detulit ea in hie-
rusalem. **E**t de bethe z de beroth
ciuitatibus adadezer tulit rex da-
uid es multum nimis. **D**e quo fe-
cit salomon omnia vasa grea in tē-
plo: z mare cneū z colūnas z alta-
re. **A**udiuit autē thou rex emath
q; percussisset dauid omne robur
adadezer. **E**t misit thou ioram fili-
um suū ad reges dauid: vt saluta-
ret eum congratulans. z gratias
ageret. eo q; expugnasset adade-
zer. z percussisset eum. **D**ostis q; p-
pe erat thou adadezer. **E**t i manu
eius erant vasa aurea z vasa argē-
tea. z vasa grea: que z ipsa sanctifi-
cavit rex dauid domino cuz argē-
to z auro. que sanctificauerat de
vniuersis gentibus: quas subege-
rat de siria z moab z filijs ammon
z philistim z amelech. z de manu
buis adadezer filij roob regis so-
ba. ^{Erexit. s. sibi fornice triumphalem} **F**ecit quoq; sibi dauid nomē
cum reuertereſ capta siria in valle
salinarū cęsis decē z octo milibus
z in gebelem ad vigintitria milia.
z posuit i ydumea custodes. sta-
tuitq; presidium: z facta ē vniuer-
sa ydumea seruiens dauid. **E**t ser-

cit: significat q; chri-
stus oēs gentes sub
dominationē sua te-
net z premit: z cęsum
honorū operū erigit.
damascus enī nobi-
lis vrbs phenicis. co-
dem vocabulo quo
z maseb ancille ab-
raę filius dicit: z iter-
pretat sanguinis po-
culū. **S**iria vero sub
limis vel humecta.
Que enī prius hūme-
cta libidine. sanguie
humanus inexplēbi-
liter sitiebat. nūc mū
data baptismo chri-
sti. sublimis profectu
virtutū sanguis eius
poculū desiderat.

Sanctificauit
rex dauid. **S**i xpl
omnes quos de gen-
bus conuocat. alios
quasi aurū. i. sensus
spūales fac. alios qsi
argentū. i. eloquētie
nitore splēdet. alios
quasi es. predicatiōe
sonoros sanctificat do-
mino: vt eius taber-
naculo fideliter des-
seruiant.

Cęsis decem et
octo. **Q**d in qbus-
dā codicibus duode-
cim milia cęsa dicit.
vicio scriptozū inoli-
tum ē. veraciter enim
dauid i valle salina-
ruz decē z octomilia
cecidit. ioab vō duo
decā milia. sicut i titu-
lo. lviij. psalmi scribi-
tur. **S**ignificat autē
q; christus districtōe
sui examinis in his q;
de illo praua sentiūt:
stulticiam imoderati
saporis extinguit.

Inuenit cor tuū
Nihil corde fugaci-
us: qd inuenit. cuz p
discretionē restringit.
Frenum. **L**ibit⁹
de aeris potestantib⁹
trūphant. frenū erro-
ris qd humano ge-
neri imposuerāt con-
fregit.

C. VIII.
Frenū tributū
Quisq; ciuitates erāt
philistinorū. que isra-
elem tributariū facie-
bant. **H**as tulit sibi
dauid. z fecit tributa-
rias: sicut in para-
lip. legitur. **P**ercus-
sit dauid philistim
z humiliavit eos. z tu-
lit geth z filias eius
de manu eoz zc.

Quequas terre
Nō enī boies i terra
viuētēs intantū bu-
miliabant: vt funicu-
lo sup erecto terre
appareret equales: s; z
adeo viles z cōtēpti
vt in nullo plus va-
lerent q; terra q; nul-
los boies habet. **F**u-
niculū autē pro forte
posuit: q; funiculo so-
let terra mēsurari. se-
cundū illud: z forte
diuisit eis terrā in fu-
niculo distri. **S**igni-
ficat autē q; tam libe-
re regiones moabita-
rum. quibus velleſ di-
uideret. q; possessor
agros proprios. **D**ē-
sus est autē duos funi-
culos: vnū ad occi. z
vnū ad viuificandū
Significat autē quia
quos voluit potuit
occidere: z quib; vo-
luit parcere. **Q**d autē
moab qui interpreta-
tur ex parte: z siriam
damasci z cęteras re-
giones tributarias se-

Commentarius
Vice regis agebat:
cui iudicio leges scri-
bebantur. Scriba ex
ore regis verba de scri-
bebat.

Sacerdotes.
Sacerdos quasi sa-
cer dux. Filij autē da-
uid ducatu habebat
in tribu iuda

Cerethi & Affi-
stebant regi custodiē-
tes corpus eius. & iter
pretatē interficientes
& vniucantes: qm̄ se-
cundū iudiciū eorum
digni referuabantur
ad vitā: alij ducebāt
ad mortem.

C. IX.

Dutaline zc.

Ecce dauid nō ē ob-
litus iuramenti & se-
deris qd̄ cū ionatha
pepigat: sed misericor-
diā quā promisit pa-
tri: filio impleuit. Da-
uid quoq; christū si-
gnificat. Ionathā q̄
interpretat columbe
donū: vel dñi donū
gratias spiritus sancti
habuit ergo iona-
thas paruulū filium
nomie miphiboseth
vtrōq; pede claudū.
quē dauid ad se vo-
cauit: cū p̄destina-
tio & p̄sencia dei
cū quē ad seculi desi-
deria & mundana ne-
gocia exercenda ser-
mone & actione debi-
lem conspicit ad dei
ministerium eligit: q̄
quē mūdus p̄ fastus
elationis spernit: de-
us propter deuotio-
nē humilitatis acqui-
rit. Interpretat enī
miphiboseth de ore
ignominia. si enī cū
loquelā & p̄sencia
superbia mūdi despi-
cit: di dono vtilis ad
spiritalē ministerium
in ecclesia apparebit.

Quid est autē q̄ da-
uid sibi seruū saul
de stirpe ipsius inter-
rogās inuenit miph-
iboseth. nisi q̄ christū ele-
ctorū numerū discuti-
endo inter eos qui cō-
tempti mundum reli-
querunt: ad se venire
facit. Siba enī egres-
sus venit interpretat
machir: vendens vel
de infirmitate. Ami-
bel p̄ls eius de? Lo-
dabar: ipse verbum.

uauit dominus dauid in omnib⁹
ad quecūq; p̄fete⁹ ē. Et regnauit
dauid sup omnē israel. faciebat
quoq; dauid iudiciū & iusticiā
omni populo suo. Joab autē fili-
us sarui⁹ erat sup exercitū. Por-
ro iofasphat filius achilud erat a-
cōmentarius. Et sadoch fili⁹ achi-
tob. & achimelech filius abiathar
erant sacerdotes. & saraias scriba
Banaias autē filius ioiade super
cerethi. & p̄belethi. filij autē dō
sacerdotes erant.

C. IX.

Et dixit dauid

Dutas ne est aliquis q̄
remanerit de domo saul vt faciā
cum eo misericordiam propter io-
nathan: Erat autē de domo saul
seruus nomine siba. Quē cum
vocasset rex ad se dixit ei: Tu ne es
siba? Et ille respondit: Ego su⁹ ser-
uus tuus. Et ait rex: Num super
est aliquis de domo saul: vt faciā
cum eo misericordiam dei? Dixit
q; siba regi: Superest filius iona-
thē debilis pedibus. Ubi inquit
est? Et siba ad regē: Ecce ait in do-
mo est machir filij amibel in loda-
bar. Misit ergo rex dauid & tulit
eum de domo machir filij amibel
de lodabar. Cum autem venisset
miphiboseth filius ionathē filij
saul ad dauid: corruit in faciem
suam & adorauit. Dixitq; dauid:
Miphiboseth. Qui respondit:
Adsum seruus tuus. Et ait ei da-
uid: Ne timeas. quia faciens fa-
ciam in te misericordiam propter

ionathan patrem tuū. & restitua-
m tibi omnes agros saul patris tui:
& tu comedes panē in mensa mea
semper. Qui adorans eum dixit:
Quis ego sum seruus tuus. qui
resperisti super canē mortuum si-
mitem mei? Vocauit itaq; rex si-
bam puerum saul. & dixit ei: Om-
nia quecūq; fuerūt saul. & vniuer-
sam domū eius dedi filio domini
tui. Operare igitur ei terram tu &
filij tui & serui tui: & iferes filio do-
mini tui cibos vt alatur. Miph-
iboseth autē filius domini tui co-
medet semper panē super mensā
meam. Erant autē sibe quindecim
filij & viginti serui. Dixitq; siba ad
regem: Sicut iussisti domine mi-
rex seruo tuo: sic faciat seruus tu⁹
Et miphiboseth comedet sup mē
vel meā
sam tuam quasi vn⁹ de filiis regis.
Dabebat autē miphiboseth filiū
paruulū nomine micha. Omnis
vero cognatio domus sibe seruiē
bat miphiboseth. Porro miph-
iboseth habitabat in hierusalem:
quia de mensa dauid regis iugit̄
vescebatur: & erat claudus vtroq;
pede.

C. X.

Factū est autē
post hęc vt morerē rex
filiorū ammon. & regnauit anon
filius eius pro eo. Dixitq; dauid:
Faciam misericordiā cum anon fi-
lio naas: sicut fecit pater eius me-
cum misericordiā. Misit ergo da-
uid consolans eū per seruos suos
super patris interitu. Cum autem

Peniq; dauid nō cō-
septibiles huius mū-
di & que non sunt eli-
gens. vt que sunt de-
struat eos vēdibiles
mūdo: & in infirmita-
te constitutos reperi-
ens. p̄lo suo dignos
verbo p̄dicationis
adiungit. ei⁹ q; regū
honore inter filios cō-
cedit. vnde & dauid
agros saul & seruita-
miphiboseth tribu-
t. & super mensam suā
cū filiis esse p̄cipit:
q; christus qui d̄ ster-
core erigit pauperes:
vt sedeat cū principi-
bus. & solum glorię
teneat cōtempribiles
personas de mundo
auferens: possessores
virtutū efficit. & in
sa scripturā quoti-
die reficit. Tales ho-
sobolem gignūt qui
dicat micha. i. quis ē
iste? q; in admiratio-
nē populi veniunt: q̄
nuper in mūdo despe-
cti in ecclesia apparēt
gloriosi.

C. IX.

Faciā miseri. zc.
Quādo dauid fugit
a facie achis regis ge-
th: venit ad naas re-
gem ammon q̄ fecit
cū eo misericordiam.
De naas itaq; venit
in speluncā odollā.
vbi venerunt ad euz
pater eius & mater: &
omnis dom⁹ ei⁹. in d̄
peruenit ad moab. &
dimisit apud eū pa-
trē & matrē & omnem
domū suā. Qd̄ vero
dixit achis rex geth:
hic ne igrediet̄ domū
meā. Abijt inde dō
& fugit in speluncam
odollā: sub audiēdū
de domo naas. Si
querit cur ad achis re-
dierit: quē prius fuge-
rat. Intelligendū est
eū ad quē redijt fuis-
se filiū eius quem fu-
git. vnde in sequenti
bus de achis cū quo
descendebat dauid i
p̄liū filius fuisse d̄
maoch. Qd̄ enī a p̄e
hoc patronimicū: s; a
matre sumpsit: que
maacha vocabatur.

Tempore quo solent etc. i. vere qñ pulsa frigoris asperitate: pabula reperiuntur iumentozū.

In hebreo ita legitur: eo tempore quo reges ad bella processerāt. misit dauid iobā etc. Processerāt. s. ad pugna cōtra dauid: rex roob. et istob. soba et maacha. qui reges siri fuerūt: et pugnare voluerunt cōtra dauid cōducti a rege moab: sed deuicti sunt.

Dum hec agerentur ac. Dauid grauitur peccauit: qd et per ppham deus arguit: et ipse penitēdo abluuit. Sed ille desiderabilis cunctis gentibz quasi i solarario deambulās. in sole posuit tabernaculū suū. et amauit ecclesiā super rectū se lauantē. i. mundantē se a sordibz seculi. et domū luceā spiritali cōtemplatione transcendente et calcantē et ichoata cū illa peime conuentionis noticiā. separatū ab ea diaboli occidit: sibiqz eam perpetuo copulauit. Oderimus ergo peccatū: sed nō extingua mus pphiam. amem? illū dauid quantum amādus est: qui nos a diabolo per misericordiā liberauit. amemus istū penitēte: qui tam graue vulnus peccati humilitatis confessione sanauit.

Bersabee videtur. Putens satietatis: vel puteus septimus. Ecclesia vero vocat puteus aque viue: et huic puteo septenarij nomē numeri in spiritu sancti significatione coniūgit. propter rationē pentecostes: quo die de celo spiritus sanctus missus ē. Ad. xlii. i. septies septē vni addit: quā vnitas cōmendatur. vnde: Solliciti seruare vnitatē spūs in vinculo pacis. Dono itaqz spiritali. i. septenario. facta ē ecclesia puteus satietatis: quia factus ē in ea fons aqz salientis i vitā eternā: quē q biberit nō sitiet i eternū.

Brego. Adhuc carnis corruptibilis pōdere grauatū nō valemus sic viuere: vt nulla nos possit culpe delectatio pulsare. Sed aliud ē nolentē tangi: aliud consentientē. Sicut autē viri tanto vigilanti se circūspectōe custodiūt: quāto se pulsari sinistris motibz vel transitorie dedignātur. vt si quid forte coruscitū concupisceret: pressus per disciplinē magisterium oculis videre recusaret. Sicut enī sepe tētatio per oculos trahit: sic non nūqz cōcepta intrinsecus cōpellit sibi extrinsecus oculos deseruire. Plez qz enī quilibet res innocenti mēte respicit: sed in ipso cōspectu animus cōcupiscentiē gladio cōfodit. Nō enī dauid vni cōiugē studiose respexit: qz cōcupiscerat: sed potius cōcupiuit: qz incante respexit. Iusto vero retributionis examine qui exteriori negligenter vitur: interiori oculo cecatur. Sepe autē iam intrinsecus cōcupiscentia dñatur: et illecebratus animus ad vltimos sensus corporeos famulari more tyrannidis exigit: sicutqz voluntatibus oculos seruire compellit: et fenestras luminis aperit ad tenebras cecitatis. vnde sancti viri cū sinistra delectatione puluari se sentiūt: ipsa per que forme spēs ad mentē ingredit. disciplinē magisterio lumina restringūt: ne prauē cogitationi visio lenocinata famulet. Neqz si vnqz subtiliter custodiri negligit: cogitationis imundicia ad operationē transit.

Brego. Sepe res quilibet per hystoriā virtus ē: per significationē culpa. sicut aliquādo culpa in facto: in scripto pphie virtus. Quis enī nō de restet qd dauid in solarario deambulans bersabee vni cōcupiuit vxorem. Quē tū a preio reuertentē ire domū monet: pedes lavare. qui protinus respōdit dicens: Arca dei sub pellibz. et ego in domo mea requiescam. Quēz dauid ad mensam propriā suscepit: eiqz epulas per quas mori debeat tradit. Tenet ergo dauid figurā eius de quo scriptū ē. In sole posuit tabernaculū suū. Qui bersabee ad se iubet perducere. i. legē litterę carnali populo conuincit: spūali sibi intellectu sociare. Bersabee enī puteus. vij. dicitur: qz p cognitionē legis infusione spūalis gratię perfecta nobis sapiētia ministrat. Vriās vero iudaicū pplm significat. qui interpretat lux mea dei. Iudaeus enī ppls qui de accepta legis sciētia extollit: quasi dei luce gloriatur. Sed huic dauid vxorē abstulit: sibiqz cōiunxit: qz manu fortis redēptor: apparet: dñ de se spūaliter legē loqui innotuit: per hoc qd iuxta litteraz tenebatur. hanc a iudaico pplo extraneā demōstrauit: sibiqz coniūxit: qz

Actū ē autē vertente anno eo tempore quo solēt reges ad bella procedere: misit dauid iobā et seruos suos cū eo: et vniuersū israel et vastauerūt filios ammon. et obsederūt rabbach. Dauid autē remansit in hierusalē. Dum hec agerent. accidit qdā die: vt surgeret dauid

se per illā predicatū declarauit. Vriam tñ ad domū monet ire: et pedes lavare: qz incarnatus iudeis pcepit. vt ad cōscientiā redeant: et sordes opū sicutqz tergāt: vt spūaliter mā data legis intelligāt: et post tantā vniuersā pceptoz fontē baptismi inueniētes ad aquā post laborē currāt. Sed vriās qui arcā dñi esse sub pellibz meminit: respōdet: qz domum suā intrare non possit. quasi dicat. Ego mandata dei i sacrificijs carnalibz video. et redire ad cōscientiā per spūalem intelligentiā nō requiro. Quasi enī arca dei esse sub pellibz dicit: qz pcepta dei nō nisi exhibendo ministrari carnalis sacrificij intelligit: Hūc tamē redire domū nolentē dauid ad mensā vocat: qz cum iudei ad cōscientiā reuerti cōtēnāt: christus tamen spūalia predicat dicens: Si crederetis moysi: crederetis fortis et mibi. de me enī ille scripsit. legem enī inde tenet que est diuinitatē loquitur. cui credere dedignat. vñ et vriās ad iobā cum eplis ex quibz occidi debeat: mittit: qz iudei legē portat: qua conuincēte moriatur. Quē enī mā data legis

declinate iam mundo de stratu suo post meridiem. et deambularet in solarario domus regis: Uiditqz mulierem se lauauit ex aduerso super solarium suū. Erat autem mulier pulchra valde. Misit ergo rex. et requisit que esset mulier: Nūciatumqz est ei qd ipsa esset bersabee filia heliam: vxor

retinens implere nititur: ipse defert iudiciū vnde dñatur. Quid ergo per factū istud dauid scelestus: quid vria infidelis: Sed ad mysteriū qd dauid sanctus: quid vria infidelis: Quia ille per vitiē culpā pphie signat innocentia: et ille per vitiē innocentia in pphie exprimit culpā. virtus enim sacri eloquij sic transacta narrat: vt ventura exprimat. sic in facto rem ap probat: vt in mysterio contradicat. Sic gesta dñat: vt hec mystice gerē da suadeat.

Brego. Ad hoc in scriptura dauid et petri peccata sunt indita: vt cautela minor sit ruina maior. Ad hoc punitētia influat et venia: vt spes peunitiū sit recuperatio perditōriū. De stratu suo dauid cadente nemo supbiat. de lapsu etiā resurgēte dauid: nō desperet. Mirabiliter scriptura eodem verbo superbos punit: quo humiles leuat. Vnā nāqz rem gestā retulit: et diuerso modo superbos ad humilitatē formidat: humiles ad spei fiducia reuocauit. Inestimabile noui generis medicamentū. qd eodē ordine posuit: pugnando tumētia excicat: et subleuādo arētia infundit. De maiorz nos lapsu tenuit: sed de reparatione roborauit. Sic nos diuine dispensationis misericordia: et superbiētē reprimit: et ne desperatione coruamus fulcit. Sed forte lectoris animus monetur: cur deus eos quos eligit quosqz ad donozū spūaliū culmen assumit. a vitijs nō custodit: Sed mltā per accepta dona virtutū. per impēsam gratiā bonoz operū in superbiā cadūt: sed tñ qz ceciderūt nō agnosūt. Adtra eos ergo hostis antiquus: qz iam interior dñatur. exterior seuire permittit: vt qui in cogitatione elati sunt: per carnis luxuriā cōsternātur. Aliqñ autē minus ē in corpore corruptione cadere: qz cogitōe tacita et deliberata elatione peccare. Sed euz minus turpis superbia credit: minus vitatur. Luxuriā eo magis erubescūt hoies: qz simul oēs turpem nouerūt. Ideo multi p vel post superbiā i luxuriā conuētes ex aperto casu malū culpę latentis erubescunt. et maiora corrigūt: cū prostrati in minimis grauius confundunt. Reos enī se intē miora conspiciūt: qui se liberos inter grauiora crediderūt. Pia ergo dñi dispensatione laxatos sepe malignus spiritus de culpa ad culpā trahit. et quo plus percutit eū quē ceperat amittit. et vnde viciū cernitur: inde superatur. Considerare libet intra munitum gratię sinū: quāto deus misericordię fauore nos cōtinet. Ecce qui de virtute se extulit: per viciū ad humilitatē redit. Qui vero acceptis virtutibz extollit: non gladio sed medicamento vulneratur. Virtus enī medicamentū: vitium vulnus. Quia q de medicamento vulnus facimus: facit ille de vulnere medicamentū. vt qui virtute percutit: vicio curetur. Virtutū enī dona reuocemus i vltis viciōriū: ille viciōriū illecebras assumit in arcē virtutū: et salutis statū percutit. vt seruet. vt qui humilitatē curantis fugimus: ei saltem cadentes hereamus. Sed pleriqz quo in multis conuēnt: artius ligantur. Cūqz eos antiquus hostis ex vno vicio percutit vt concidant: ex alio ligat ne surgāt. Consideret ergo homo: cū quo aduersario bellū gerat: et si iam se aliquo

deliquisse perpendit saltē ad culpā pertra-
bi ex cōpa ptumescat
z studiose vitent vul-
nera: quibz frequēter
interficiat. qz valde ra-
rum ē qz hostis noster
electorū saluti etiam
vulneribz feruiat. Ad
erudiendū enī dñs se-
pe electos tentatorū
subijcit: sicut post pa-
radisi claustra post
tercij celi secreta ne re-
uelatōnū magnitudi-
ne paulus extolleret
dat⁹ est ei angelus sa-
thane. Sed hac tēta-
tione disponitur. vt
qui elati perire pote-
rāt: humiliati seruet
Secreto ergo dispē-
sationis ordine vnde
seuire pmittitur iniq-
tas diaboli: inde per-
ficatur benignitas di-
qz inde obtēperat nu-
tibus supeme gratie
vnde exercet iraz vo-
luntatis fug.

[†] .i. diaboli. qui falso dixit lux mea dei: ideoqz
de terra viuentū merito abscisus. Etheus enim
abscisus.

vrię ethęi. **M**issis itaqz dauid nū-
cijs tulit eam. **Q**uę cum ingressa
esset ad illum: dormiuit cum ea.

[†] .i. mēstruali effusioe
Statimqz sanctificata ē ab īmū-
dicia sua: z reuersa est ī domū suā

concepto fetu. **M**ittensqz nuncia-
uit dauid. z ait: **C**oncepti. **M**isit

autē dauid ad ioab dicens: **M**it-
te ad me vriam ethęum. **M**isitqz

ioab vrias ad dauid. **E**t venit vri-
as ad dauid. **Q**uęsiuitqz dauid qz

recte ageret ioab z popul⁹: z quo-
modo administraret bellū. **E**t dixit

dauid ad vriam: **V**ade in domū
[†] Post laborē balneis vtire: partē posuit pro to-
to corpore. nō enī tātus vir discalcia⁹ icedebat
tuā: z laua pedes tuos. **E**gressusqz

est vrias de domo regis. secutusqz
[†] vt refectus delictose. pzonocatus libidine do-
miret cū vxore. et sic adulteriū laeret.

est eū[†] abus regius. **D**ormiuit at-
qz vrias ante portam domus regie

cum alijs seruis domini sui: z nō
descendit ad domū suam. **N**unci

atūqz est dauid a dicentibus. **N**ō

iuit vrias ad domum suaz. **E**t ait

dauid ad vriam: **N**ūquid non de
via venisti? quare nō descendisti

ad domū tuā? **E**t ait vrias ad da-
uid: **A**rca dei z israel z iuda habi-

tant in papilionibus. z dominus
meus ioab. z serui domini mei su-

per faciem terre manent: z ego in-
grediar domum meā vt comedaz

z bibam z dormiā cū vxore mea.

Per salutē tuam z per salutē aie-
tue non faciam rem hanc. **A**it era-

go dauid ad vriā: **M**ane hic etiā
hodie. z cras dimittā te. **M**ansit

vrias in hierusalemz in die illa z al-
tera: **E**t vocauit eum dauid vt co-

mederet coram se z biberet: z inez-
briauit eum. **Q**ui egressus vespe

dormiuit in stratu suo cum seruis
domini sui: z in domū suam non

descendit. **F**actum est ergo mane
z scripsit dauid epistolā ad ioab.

Misitqz per manū vrię. scribens ī
epistola: **P**onite vriam ex aduer-

so belli: vbi fortissimū est pzeluz-
z derelinquite eum vt percussus

intereat. **I**gitur cum ioab obside-
ret vrbem. posuit vriā in loco vbi

sciebat viros eē fortissimos. **E**gres-

sitqz viri de ciuitate. bellabant ad-
uersum ioab. z ceciderūt de pplo

seruorū dauid: z mortuus ē etiaz
vrias ethęus. **M**isit itaqz ioab: z

nūciauit dauid omnia verba plij
Precepitqz nuncio dicens: **L**um

cōpleueris vniuersos sermones
belli ad regem. si eum videris idi-

gnari. z dixerit quare accessistis
ad murū vt pzeliamini: an igno-

rabatis qz multa desuper ex mu-
ro tela mittantur? quis percussit

abimelech filius hieroboal: nōne
mulier misit super eum fragmen

molę de muro. z interfecit eum in
thebes: quare iuxta murū accessi-

stis? **D**ices: **E**tia seruus tuus vri-
as ethęus occubuit. **A**bijt ergo nū-

cius z venit z narrauit dauid oia
quę ei pceperat ioab. **E**t dixit nū-

cius ad dauid: **P**reualuerūt ad-
uersum nos viri: z egressi sunt ad

nos in agrū. **N**os autē facto ipetu
persecuti sumus eos vsqz ad por-

tam ciuitatis. **E**t direxerūt iacula
sagittarij ad seruos tuos ex muro

desuper
regis.
ethęus
uid ad
Non re
enim eni
nunc illu
fona bell
vrbem: vt
tare col.
mortuus
xit cū. Tra
uid z intro
tam obitu
fatione qz
suam. c. fac
rioz ei filium
hoc qd fecer

Qui cum ven-
tū pzeliamini
quasi similitudo
pzeliamini.
Duo vri crā
dices: z alter
bebat oues
de pauper ai
no pzet oue
quā emerat: z
uerat apud eu
simil de pane
de calice? bu
domini: z
aut peregrin
ad diuitem.
de ouibus z
beret conuui
venerat ad se
peris: z prepar
Doli similitud
si in altero pzet
illi qui venerat
indignatione d

desuper: mortuiq; sunt de seruis regis. **Qu**inetiā seru⁹ tuus vrias ethens mortuus est. **Et** dixit dauid ad nunciū: **H**ec dices ioab: **N**on te frangat ista res. **V**arius enim euentus est p̄clij: ^{vel belli} z nūc hūc nunc illum consumit gladius. **N**ō forte bellatores tuos aduersus vrben: vt destruas eam. z exhortare eos. **A**udiuit aut vroz vrię q mortuus esset vrias vir su⁹: z plāxit eū. **T**ransfactoq; luctu misit dauid z introduxit eam in domum ^{† Jam obstinatio culpe occasione non habet de fensionis. et ideo recte propheta mit. tur.} suam. z facta est ei vroz: **D**eperitq; ei filium. **E**t displicuit verbū hoc qd fecerat dauid corā dño.

C. XII.

Misit ergo dominus nathan ad dauid.

Qui cum venisset ad euz dixit ei: ^{† Cū p̄clati ecclesie potentes arguunt. pauf quafidā similitudines velut de alieno negocio inducunt.} **D**uo viri erāt i ciuitate vna. vn⁹ diues. z alter pauper. **D**iuēs habebat oues z boues plurimos valde. pauper aut nihil habebat oīno p̄ter ouem vnā paruulā quā emerat z nutrierat. z quę creuerat apud eum cum filiis eius. simul de pane illius comedens z de calice ei⁹ bibens. z i sinu illius dormiens: eratq; illi sicut filia. **T**ū aut peregrinus quidam venisset ad diuitem. parcens ille sumere de ouibus z bobus suis. vt exhiberet conuiuū peregrino illi qui venerat ad se: tulit ouem viri pauperis: z preparauit cibos homini ^{† Post similitudines rectā sententiā cōtra se qua si in alterū proferūt potentes} illi qui venerat ad se. **I**ratu⁹ aut indignatione dauid aduersus ho-

minē illum nimis. dixit ad nathā **V**iuat dominus. qm̄ filius mortif est vir qui hoc fecit. **Q**uez reddet in quadruplū: eo qd fecerit verbū ^{† tandē p̄clati modis cōgruentib⁹ de proprio reatu potentes ferūt iam in nulla sui defensio erectos. quippe sentētia proprii oris ligatos.} istud z nō pepercerit. **D**ixit autē nathan ad dauid: **T**u es ille vir q fecisti hanc rem. **H**ec dicit dominus deus israel: **E**go vnxi te i regem super israel. z ego erui te de manu saul. z dedi tibi domuz domini tui. z vroz domini tui in sinu tuo. dediq; tibi domuz israel z iuda. z si parua sunt ista: adiciā tibi multo maiora. **Q**uare ergo contēpsisti verbum domini. vt faceres malum in conspectu meo? **V**riam ethēum percussisti gladio z vrozem illius accepisti tibi vrozem: z interfecisti eum gladio filiorum ammon. **Q**uāobrem non recedet gladius de domo tua vsq; in sempiternum. eo qd despereris me. z tuleris vrozem vrię ethēi vt esset vroz tua. **I**taq; hęc dicit dominus: **E**cce ego suscitabo super te malum de domo tua. z tollam vrozem tuas in oculis tuis: z dabo proximo tuo: z dormiet cum vrozibus tuis in oculis solis huius. **T**ū enim fecisti abscondite: ego vero faciam verbum istud in conspectu omnis israel: z in conspectu solis huius. **E**t dixit dauid ^{† Qui humiliter cōfiteatur veniā mox cōsequē.} ad nathan: **D**eccaui domino. **D**ixitq; nathan ad dauid: **D**ominus quoq; transtulit peccatū tuū. **N**on mozieris. **V**erūtamen qm̄ ^{† Apud gentes scelestū habetur. si quis vrozem alteri⁹ per vi sibi vendicauerit maxie qui p̄clat} blasphemare fecisti inimicos nomini ^{quia talē regē p̄clat} domini propter verbū hoc: filius

Dixitq; nathā. **D**omnia tñ que p̄ peccato p̄dicta sunt ei: postmodū tolerauit. **D**eus delictū delet: sed inultū nō deserit. **A**ut enī homo in se p̄nitēs punit: aut deus hęc cū boie vindicans percūt. **N**on igit peccato parcitur q; sine vindicta non laxatur. **S**ic enī dauid audire post confessionē meruit: dñs transtulit peccatū tuū: z tñ multis post cruciatib; afflictu⁹ effugies reatū culpe quā p̄petrauerat exoluit. **S**ic nos salutis vnda a culpa primi parentis absolvimur: s; absoluti q; adhuc carnaliter obimus. q; delicta nostra vel p nos vel per se ipsum deus resecat: etiā cū relaxat. **A**b electi enī suis iniquitatū maculas studet temporalī afflictione tergere: q; in eis perpetuo non vult videre.

qui natus ē tibi morte morietur:
Et reuersus est nathan i domum
 suam. Percussitq; dominus par
 uulū quē pepererat vxoz vrie da
 uid. ⁊ desperatus est. Deprecatus
 est dauid dominū pro paruulo
Et nos ieiunemus et super terraz iaceamus
 donec peccati desiderū funditus aboleatur.
 ⁊ ieiunauit dauid ieiunio. ⁊ igref
 sus seorsum iacuit super terram.
Venerunt autē seniores dom⁹ et
 cogentes eum vt surgeret de ter
 ra. Qui noluit: neq; comedit cum
 eis cibum. Accidit autem die se
 ptima vt moreretur infans. **T**imu
 erūtq; serui dauid nunciare ei q
 mortuus esset paruulus. **D**ixerūt
 enim: **E**cce cum paruulus adhuc
 viueret loquebamur ad euz. ⁊ nō
 audiebat voces nostrā: quātoma
 gis si dixerimus mortuus ē puer
 se affliget. **C**um ergo audisset ser
 uos suos misitantes. intellexit q
 mortuus esset infantul⁹. **D**ixitq;
 ad seruos suos: **N**um mortuus
 ē puer? **Q**ui respōderūt ei: **M**or
 tuus est. **S**urrexit ergo dauid de
 terra. ⁊ lotus vinctusq; est. **L**unq;
 mutasset vestem. ingressus est do
 mum domini ⁊ adorauit: ⁊ venit
 in domum suaz. **P**etiuitq; vt po
 nerent ei panem: ⁊ comedit. **D**ixe
 runt autem serui sui: **Q**uis est ser
 mo quē fecisti propter infantem?
Cum enim adhuc viueret: ieiuna
 sti ⁊ flebas. **M**ortuo autē puero
 surrexisti. ⁊ comedisti panē? **Q**ui
 ait: **P**ropter infantem cū adhuc
 viueret ieiunauit ⁊ fleui. **D**icebas
 enim: **Q**uis scit si forte donet euz
 michi dominus et viuat infans?

Nunc autem quia mortuus est:
 quare ieiuno? **N**ūquid potero re
 uocare eum amplius? **E**go vadā
 magis ad eum: ille vero nō reuer
 tetur ad me. **E**t consolatus est da
 uid berfabee vxozem suā. **I**ngref
 susq; ad eā dormiuit cū ea. **Q**ue
 genuit filium: ⁊ vocauit nomen
 eius salomon. **E**t dominus dile
 xit euz. **M**isitq; eum iu manu na
 than prophete. ⁊ vocauit nomen
In hebreo idida. i. dilectus dñi propter dñm
 s. propter gratitudinē misericordiaz qua eū diligere
 dignatus ē. quātus manzer eliet.
 eius **A**mabilis domino: eo q eū
 dominus diligeret. **I**gitur pugna
quādo cū adiectione scribitur rabbath sicut
 hic. quando sine adiectione rabba.
 bat ioab contra rabbath filiorū
 ammon: ⁊ expugnabat vrbe re
 giam. **M**isitq; ioab nuncios ad
 dauid dicens: **D**imicauit aduersū
 rabbath. ⁊ capienda est vrbs aq
 rum. **N**unc igitur congrega re
 liquam partem populi. ⁊ obside
 ciuitatem. ⁊ cape eam: ne cū a me
 vastata fuerit vrbs nomini meo
 ascribatur victoria. **C**ongregauit
 itaq; dauid omnem populum. ⁊
 profectus est aduersum rabbath
Lunq; dimicasset cepit eam. **E**t tu
 lit diadema regis eorum de capi
 te eius. pondo auri talentum ha
 bens. gemmas preciosissimas. ⁊
 impositus est super caput dauid.
Sed ⁊ prēdā ciuitatis asportauit
 multam valde. **P**opulum quoq;
i. ferra per mediū secuit
 eius adducens ferrauit. ⁊ circum
rotis incidens
 egit super eos ferrata carpenta.
Eos. s. cultros per eos
Diuisitq; cultris: ⁊ transfudit
Similitudine. s. modo quo trāducuntur
 per lateres adhuc teneros ut conformentur.
 in typo laterū. **S**ic fecit ciuita
 tibus vniuersis filiorū ammon.
Et reuersus est dauid ⁊ omnis

Misitq; ioab.
Hec victoria dauid
 quā ioab inchoauit.
 ⁊ ipse perfecit: signifi
 cat victoriā nostri re
 gis. **P**ax enī contra
 hostes bellū gerit: cū
 predicatorū ordo cō
 tra mūdi potētes scu
 tū fidei opponit. **S**z
 victoria ad christum
 refert. cui omnis po
 testas ⁊ potētia regni
 ascribit. **D**eus ē enī
 qui operat i nobis ⁊
 velle ⁊ perficere. **C**o
 ronā ergo regis ho
 stis populi milit da
 uid. ⁊ sibi diadema
 fecit: cū christus dia
 bolo regnū auferēs.
 sibi in ligno decorum
 parauit. **E**st enī da
 uid corona cōuentus
 catholici populi. qui
 caput nostrū. i. xpm
 fide ⁊ cōuersatiōe co
 ronāt ⁊ ambit. **D**is
 enī sanctorū labor cer
 tamen ⁊ victoria ad
 honorē eius refertur.
Rabbath ciuitas re
 gni ammon. q̄ nunc
 philadelphia vocat:
 ⁊ interpretat multitu
 do. **E**t i euāgelio di
 citur: qz multi veniēt
 ab oriente ⁊ occidēte
 ⁊ recubent cū abraaz
 ysaac ⁊ iacob i regno
 celorum.
Urbis aquarū.
Propter abundan
 tiā que ibi erat aque
 vel vt quidā dicunt
 populorum.
Et tulit diade
 ma regis. **I**n pa
 ralip. ita legitur. **T**u
 lit dauid coronā mel
 chon de capite eius: ⁊
 inuenit in ea auri pō
 do talentū. ⁊ precio
 sissimas gemmas. **F**e
 citq; sibi inde diade
 ma. **N**ō ē enī nomen
 propriū melchon sed
 interpretat rex eorū.
Melchon vt voluit
 hebrei idoliū ē ammo
 nitariū. cuius diade
 matis aurū ⁊ gemmas
 dauid dicit constasse
 ⁊ purgasse scdm legē
 ⁊ fecisse sibi diadema

exercitus in hierusalem.

C. XIII.

Actū est autē post hęc vt absalon filij

dauid sorozē speciosissimā voca-
vel amon

bulo thamar adamaret ammon

filius dauid. z deperiret in eā val

de: ita ut egrotaret p̄opter amo-

rem eius. quia euz esset virgo: dif-

ficile ei videbatur. vt quippiā in

honeste ageret cum ea. Erat autē

ammon amicus nomine ionadab

filius semmaa fratris dauid vir

prudens valde. Qui dixit ad eū:

Quare sic attenuaris macie fili re-

gis per singulos dies? Cur nō in-

dicas mihi? Dixitq; ei ammon: Tha-

mar sorozem fratris mei absalon

amo. Qui respōdit ionadab: Cu-

ba super lectulū tuuz. z languozē

simula. cūq; venerit pater tuus vt

visitet te. dic ei: vel obsecro Veniat oro tha-

mar soroz mea. vt det mihi cibū:

z faciat pulmentū vt comedaz de

manu eius. Accubuit itaq; ammon

z quasi egrotare cepit. Cūq; venis-

set rex ad visitandū eū ait ammon

ad regē: Veniat obsecro thamar

soroz mea. vt faciat in oculis meis

duas sorbitiunculas. z cibuz pa-

raturum capiam de manu eius. Mi-

sit ergo dauid ad thamar domuz

dicens: Veni in domum ammon

fratris tui. z fac ei pulmentū. Ve-

nitq; thamar in domū ammon fra-

tris sui: Ille autē iacebat. Quē tol-

lens farinam cōmiscuit. z liquefa-

effudit z posuit coraz eo: z noluit

comedere. Dixitq; ammon: Eijcite

vniuersos a me. Cūq; eiecissent

omnes: dixit ammon ad thamar:

Infer cibuz in conclau. vt vescar

de manu tua. Tulit ergo thamar

sorbitiunculas quas fecerat. z in-

tulit ad ammon fratrem suū i con-

clau. Cūq; obtulisset ei cibuz. ap-

prehendit eā z ait: Veni cuba me

cuz soroz mea. Quē respondit ei

Noli frater mi. noli oppmere me:

Neg enim hoc fas est in israel.

Noli facere stulticiam hanc. Ego

enim ferre non potero opprobziū

meū. z tu eris quasi vnus de insi-

pientibus in israel: Quin potius

loquere ad regem: z non negabit

me tibi. Noluit autē adquiescere

precibus eius. sed p̄ualens vi-

ribus oppressit eam: z cubauit cū

illa. Et exosam eam habuit ammon

odio magno nimis. ita vt maius

esset odium quo oderat eaz: amo-

re quo ante dilexerat. Dixitq; ei

ammon: Surge z vade. Quē res-

pondit ei: Maius est hoc maluz

qđ nunc agis aduersuz me qđ qđ

ante fecisti expellēs me. Et noluit

audire eaz: sed vocato puero qui

ministrabat ei dixit: Eijce hanc a

me foras. z claude hostium post

eam. Quē induta erat talari tuni-

ca: huiuscemodi enim filię regis

virgines vestibus utebant. Eie-

cit itaq; eam minister illius foras:

Oppressit eam

Incestus ammon ma-

ioris filij dauid in so-

roze sua thamar z

parridiū absalon i

ammon fratre monet

nos. vt semper caute

agamus: ne vicia in

nobis dominēt. z p̄n-

ceps peccati (qui fal-

sam pacem perclitan-

tibz spondet) nos im-

paratos inueniens. z

de iprouiso trucidet.

Absalon enim pater

pacis: vel patris pat-

interpretat. Ammon

donans. Thamar:

amaritudo. Qui enī

mēbra sua donat li-

bidini. z seruit iniqui-

tati ad iniquitatē. i pec-

cati amaritudinē ca-

dit: licet inimicus se

qđi patrē pacis osten-

det z prospera pro ta-

libo factis promittat.

Sorbitiuncula
Est qđ ad sorbendū
aptum est.

Atholomai. Hic fuit pat' maacha matris absalon. quā dicunt hebrei dauid in filio cepisse. z cesarie z ynguibz p'cais: scdm legē in vxorem sibi socialle: z ex ea generasse thamar z absalon.

Cessauitq; zc: In hebreo. Cessauit rex exire post absalō. Perhibetur enī dauid exire voluisse p' absalon vt renouaret eū: sed putans. quia quotiens eū videret: mortē ānon ad mortā reduceret: cessauit exire.

Porro absalon fugiens abiit ad atholomai filium āmiur regez gesur. **L**uxit ergo dauid filium suū ammon multis diebus. Absalon autē cum fugisset. z venisset in gesur: ^{Quia cessauit exire post absalon: vel quia no uerat amon flagitiosum et morte dignum.} fuit ibi tribus annis. **C**essauit q; dauid rex persequi absalon: eo q; consolatus esset super ammon interitū.

C. XIII.

Quia vidit eū pro absalon suspirasse

Intelligēs autē ioab filius saruię q; cor

regis versum esset ad absalon: mī ^{de qua fuit amos propheta. cuius hec vidua putatur fuisse ama} sit tbecuam z tulit inde mulierez sapientem. dixitq; ad eam: **L**uge re te simula. z induere veste lugubri. z ne yngaris oleo: vt sis quasi mulier plurimo iam tempore lugens mortuū. **E**t ingredieris ad regem. z loqueris ad eum sermones huiuscemodi. **P**osuit autem ioab verba in ore eius. **I**raq; cuz ingressa fuisset mulier thecuites ad regem: ce cidit coram eo super terram. z adorauit z dixit: **S**erua me rex. **E**t ait ad eam rex: **Q**uid causę habes? **Q**ue respōdit: **D**eu mulier vidua ego sum. **M**ortuus est enī vir meus. z ancillę tuę erāt duo filij. qui rixati sunt aduersus se in agro. nullusq; erat qui eos p'hibere posset: z percussit alter alterum. z interfecit eum. **E**t ecce confurgens yniuersa cognatio aduersus ancillam tuaz dicit: **T**rade eū qui percussit fratrem suum. vt occidamus eum pro anima fratris sui quē interfecit. z deleam' heredē.

Ancillę tuę zc: Autē hebrei hęc mulierē vere duos filios habuisse: z pro hereditate certasse: z alterū ab altero iterēptū mulier tñ se in p'sona dauid posuit: z filios i persona ānon z absalon. cognationē vero quę cōsurgit cōtra filiū: in persona aliorum filioz dauid.

^{Reliquias meas a similitudine ignis.} **E**t querunt extinguere ^{scintillas} meam quę relicta est: vt nō supersit viro meo nomen z reliquię sup' terram. **E**t ait rex ad mulierē: **V**ade in domū tuam. z ego iubebo p' te. **D**ixitq; mulier thecuites ad regez: **I**n me dñe mī rex sit iniquitas. z in domū patris mei: rex autē z thronus eius sit innocēs. **E**t ait rex: **Q**ui contradixerit tibi adduc eum ad me: z vltra non addet vt tangat te. **Q**ue ait: **R**ecordet rex domini dei sui. z non multiplicēf p'oximi sanguinis ad ulciscendū z nequaq; interficient filium meū. **Q**ui ait: **V**iuat domin'. quia non cadet de capillis filij tui super terram. **D**ixit ergo mulier: **L**oqua' ancilla tua ad dominū meū regez verbum. **E**t ait: **L**oquere. **D**ixitq; mulier: **Q**uare cogitasti istiusmodi? ^{Ab salon. s. et qui cū eo erāt qui quasi captiui et eiecti nō reducebantur ad hereditatem dei. et poterāt coacti in terra aliena seruire diis aliis di rem cōtra populū dei. z locut' est rex verbum istud vt peccet: z non reducat abiectū suum. Dēs morimur. z q'si aque dilabimur i terram: quę non reuertunt. Nec} **Q**uasi deus reuocat p'ccatores. qui a diabo lo captiui tenentur. et t u abicis qui eum debes imitari **v**ult deus perire animā: sed retrahat cogitans ne penitus pereat q' abiectus est. **N**unc igitur veni. vt loquar ad dominū meum regem verbum hoc p'zente populo. **E**t dixit ancilla tua: loquar ad regē. si quo modo faciat rex verbus ancillę suę. **E**t audiuit rex verba vt liberaret ancillam suam de manu ^{vel volebant} omniū q' querebāt de hereditate domini delere me z filium meum.

In me domine. **Q**uali. q; alter aduersus alterū surrexit in me sit iniquitas: si tñ esse debet. in te at nulla sit. q' absq; culpa es. z sicut ego absq; culpa sum. si alter filius meus interfecit? est ab altero. sic z tu: si absalon ānon morte dignū interfecit.

Et locutus est zc: **E**x hoc aperitur qd paulo superius dictū est. cessauit rex exire post absalon.

Igitur post hec. Duobus annis mansit in hierusalē. et regem nō vidit: tercio intro ductus est corā rege. quarto fecit sibi cur rus et eqtes: quo trās acto expulit patrē de regno. nec p seducti one et interfectione sa cerdotū eiectus est de regno s; pro adultio et homicidio nathan ciucta p̄dicente.

Osculatusq; ē rex absalō. c. xv.

Igit post hec

fecit sibi absalon currus et equites. et quinquagita viros q̄ p̄cederent eum. Et mane cōsur gens absalon stabat iuxta introi tum portę in via. et omnes virum qui habebat negociūz vt veniret ad regis iudiciū vocabat absalon ad se. et dicebat: De qua ciuitate es tu? Qui respōdens aiebat: Ex vna tribu israhel ego sum seruus tuus. Respondebatq; ei absalon: Uidentur mihi sermones tui bo ni et iusti: sed non est qui te audiat constitutus a rege. Dicebatq; ab salon: Quis me constituat iudicē super terram. vt ad me veniant omnes qui habent negociū et iuste iudicem? Sed cum accederet ad eum homo vt salutaret illum: ex tendebat manū suam et apprebē dens osculabatur eum. Faciebat q; hoc omni israhel venienti ad iu diciū vt audiretur a rege: et solli citabat corda virozū israhel. Post ^{In hebraica veritate quadragita} quattuor autē annos dixit ab salon ad regem dauid: Uadā et red dam vota mea que uoui domino in hebron. Uouens eni uouit ser uus tuus cum esset in gessur sirie dicens: Si reduxerit me dominus in hierusalem: sacrificabo domio. Dixitq; ei rex dauid: Uade in pace Et surrexit et abiit in hebron. Mi sit autē absalon exploratores in uni uersas tribus israhel dicens: Sta tim vt audieritis clangorē bucci ne: dicite regnabit absalon in he

Post. xl. au. an. zc. Quadragiesimus annus agebat ex quo saul nobe ciuitatem subuertit et lxxxv. sa cerdotes propter da uid interemit. Ideo hic quadragiesim⁹ an nus ponit. vt mōstre tur diuinā vltionem suscitari super dauid eo q; abimelech sacer dotē fecellit. et tāte cę dis causa fuit. In mē dosis autē codicibus quattuor nō. xl. legūt sed i hebraica veritate nō quattuor sed. xl. Si quis vero contē tiolus quattuor anos esse asserit. ex quo ab salon ammon interfe cit. vsq; quo patri di xit: uadā et reddā vo ta mea que uoui dño in hebron. plane er/

bron. Porro cum absalon ierunt ducenti viri de hierusalem vocati euntes simplici corde et causaz pe nitus ignorantes. Accersiuu quo q; absalon achitophel gilonitem consiliariūz dauid de ciuitate sua gilo. Cūq; immolaret victimas. fa cta est coniuratio valida: populū q; concurrens augebatur cuz ab salon. Venit igitur nūcius ad da uid dicens: Toto corde vniuersū israhel sequitur absalon. Et ait da uid seruis suis qui erant cum eo i hierusalem: Surgite et fugiamus. Neq; enim erit nobis effugiū a fa cie absalon. Festinate egredi. ne forte veniens occupet nos. et ipel lat super nos ruinam: et percutiat ciuitatē in ore gladii. Dixeruntq; serui regis ad euz: Omnia quecū q; p̄ceperit domin⁹ noster rex libentē exequimur serui tui. Egres sus est ergo rex et vniuersa domus eius pedibus suis. Et reliquit rex decē mulieres concubinas ad cu stodiendam domum. Egressusq; rex et omnis israhel pedibus suis. stetit procul a domo. Et vniuersi serui eius ambulabant iuxta eū: et legiōes cerethi et phelethi et oēs gethei pugnatores validi sexcēti viri qui secuti eū fuerant de geth. p̄cedebant regem. Dixit autē rex ad ethai getheum: Cur venis no biscū? Reuertere et habita cū rege quia peregrinus es. et egressus de loco tuo. Peri venisti. et hodie cō pelleris nobiscū egredi. Ego autē vadā quo iturus sum. Reuertere

rat: cū absalon interfecto ammon i gessur apud tholomai regē tribus annis. et in hierusalem reuocat⁹ nō viso patre duob; an nis moratus fuerit: et sexto anno faciem pa tris viderit: dū cōtra eū perduellionē mo uerit. Vota nāq; se uouisse mentiedo di xit: quasi oraturus in loco vbi requiescunt abraā ysaac et iacob.

z reduc tecum fratres tuos. z dñs
 faciat tecū misericordiam z verita
 tem: quia ostendisti gratiā z fidez
Et respondit ethai regi dicēs: **Vi**
 uit dñs. z viuit dominus me⁹ rex
 qm̄ in quocūq; loco fueris domie
 mi rex. siue in morte siue in vita:
 ibi erit seruus tuus. **Et** ait dauid
 ethai: **Veni** z transi. **Et** transiuit
 ethai getheus z rex. z omnes viri
 qui cum eo erant. z reliqua multi
 tudo. **Omnesq;** flebant voce ma
 gna. z vniuersus populus transi
 bat. **Rex** quoq; transgrediebatur
 torrentem cedron: z cunctus po
 pulus icedebat contra viā oliuēq;
 respicit ad desertum. **Venit** autēz
 z sadoch ^{Sacerdos} z vniuersi leuitę cuz eo.
 portantes arcam fēderis domini
 † Ad orationē. vt ab omnibus videri posset.
 z deposuerūt arcā dei. **Et** ascēdit
 abiathar. donec expletus est ois
 populus. qui egressus fuerat de
 ciuitate. **Et** dixit rex ad sadoch.
 † Quia responsum datum non est.
Reporta arcam dei in vrbes. **Si**
 inuenero gratiā in oculis domini
 reducet me: z ostendet mihi eaz z
 tabernaculum suum. **Si** autē di
 xerit mihi non places. p̄gsto suz:
 faciat qđ bonū est coram se. **Et** di
 xit rex ad sadoch sacerdotem: **Q**
 uid agam.
 †.i. propheta. quando. f. consulto deo. populo p̄ce
 dicebat futura
Reportauerunt igitur sadoch z
 abiathar arcam dei in hierusalem:
 z māserūt ibi. **Porro** dauid ascē

Et deposuerūt
 arcam. **Et** ab abi
 athar sacerdote cōsu
 leretur deus quo de
 beret ire dauid.
Sadoch. iust⁹
 is gestat personā fan
 ctorū: qui tēpore pas
 sionis domini corpo
 re quidē discesserunt
 verū dilectione sepa
 rati non sunt.

debat cliuū oliuarum scandens
^{ne videatur flere}
 z flens: operto capite z nudis pe
 dibus incedēs. **Sed** z omnis po
 pulus qui erat cum eo operto ca
 pite ascendebat plozans. **Nunci**
 atum ē autē dauid: qđ z achitophel
 esset in coniuratione cum absalon
Dixitq; dauid. **Infatua** q̄so dñe
 consiliū achitophel. **Lūq;** ascēde
 ret dauid sūmitatē montis i quo
 adoraturus erat dominū: ecce oc
 currit ei chusy arachites scissa ve
 ste: z terra pleno capite. **Et** dixit
 ei dauid: **Si** veneris mecum eris
 mihi oneri. **Si** autem in ciuitatez
 reuertaris. z dixeris absalon ser
 uus tuus sum rex. patere me vi
 uere. sicut fui seruus patris tui sic
 ero seruus tuus: dissipabis consi
 lium achitophel. **Dabes** autem
 tecum sadoch z abiathar sacerdo
 tes. z omne verbum quodcūq; au
 dieris de domo regis. indicabis
 sadoch z abiathar sacerdotibus.
Sunt autem cum eis duo filij eo
 rum achimaas filius sadoch: z io
 nathan filius abiathar: z mittetis
 per eos ad me omne verbum qđ
 audieritis. **Veniente** ergo chusy
 amico dauid in ciuitatē. absalon
 quoq; ingressus est hierusalem z
 achitophel cum eo.

C. XVI.

Quoq; dauid
 transisset paululum mō
 tis verticem. apparuit sibi puer
 miphiboseth in occursum eius cū
 duobus asinis qui onerati erant
 ducētis panib⁹ z cētū alligaturis

Chusy. Amicus
 dauid Chusy iſterpe
 taturfestinans. q̄ hic
 rusalem reuertens cō
 siliū achitophel dis
 sipauit. significat di
 scipulos dñi ex iudeis
 occultos. nichodemū
 ioseph z similes.

[†] ficeozū palatas appellat eo q̄ per massas p̄e
merentur inter duas tabulas quas palas dicunt
o quibus palate vocantur.
vne passē. ⁊ septē massis ⁊ palatarū
⁊ duobus vtribus vini. Et dixit
rex sibi: Quid sibi volunt hęc?
Responditq; sibi regi: Domie mi
^{Sunt.} rex asini domesticis regis vt ⁊ se
^{⁊ Super eos filii regis.}
deant. ⁊ panes ⁊ palatē ad vescē
dā pueris tuis. vinū aut vt bibat
si quis defecerit in deserto. Et ait
rex: Ubi est filius domini tui? Re
sponditq; sibi regi: Remansit in
hierusalem dicens: Hodie resti
tuet mihi domus israel regnū pa
tris mei. Et ait rex sibi: Qua sunt
omnia que fuerunt miphiboseth.
Dixitq; sibi: Oro vt inueniā gra
tiam corā te domine mi rex. Uēit
ergo rex dauid vsq; baburim. Et
ecce egrediebatur vir inde de co
gnatione domus saul noie semei
filius gera. procedebat egrediens
⁊ maledicebat. mittebatq; lapides
contra dauid. ⁊ contra vnuerfos
seruos dauid. Omnis aut popu
lus ⁊ vnuerfi bellatores a dextro
⁊ a sinistro latere regis incedebāt
Ita aut loquebatur semei cū ma
lediceret regi: Egredere vir san
guinū ⁊ vir belial. Reddidit tibi
dominus vnuerfum sanguinem
domus saul: qm̄ inuasisti regnū
pro eo. ⁊ dedit dominus regnū in
manu absalon filij tui. ⁊ ecce p̄e
mūt te mala tua: qm̄ vir sanguinū
es. Dixit aut abisai filius saruię re
gi: Quare maledicit canis hic mo
riturus domino meo regi? Uadā
⁊ amputabo caput ei. Et ait rex:
Quid mihi ⁊ vobis est filij saruię.

Quid mihi et
uobis est. Solus
abisai dixerat: Va
dam ⁊ amputabo ca
put eius. ⁊ dauid abi
sai ⁊ ioab respondit.
Quid mihi ⁊ vo. Et
Quid vultis inter
ficere istū sicut inter
fecistis abner.

In hebreo nō habetur dimittite vt maledicat.
sed tantum maledicat.
Dimittite eum vt maledicat: dñs
^{Permittendo.}
enim p̄cepit vt malediceret da
^{Permittendo}
uid. ⁊ quis est qui audeat dicere.
^{Quia iuste omnia fecerit}
quare sic fecerit? Et ait rex abisai
⁊ vnuerfis seruis suis: Ecce filius
meus qui egressus ē de vtero meo
querit animā meam: quātomagis
hic filius gemini maledicet mihi?
^{promerui enim}
Dimittite eum vt maledicat iuxta
p̄ceptum domini. si forte respici
at dominus afflictionē meam: ⁊
reddat mihi bonum pro maledi
ctione hac hodierna. Ambulabat
itaq; dauid ⁊ socij eius per viam
cum eo: Semei autē per iugum
montis ex latere contra illum gra
diebatur maledicens ⁊ mittēs la
pides aduersus eum. terram q̄
^{vt fedaret eos.}
spargens. Venit itaq; dauid rex
⁊ vnuerfus populus cū eo lassus
⁊ refocillati sunt ibi. Absalon autē
⁊ vnuerfus populus eius ingres
si sunt hierusalē: sed ⁊ achitophel
cum eo. Cū autem venisset chusy
arachites amicus dauid ad absa
lon. locutus est ad eū: Salue rex.
Salue rex. Ad quē absalō: Dec
<sup>† In hebreo misericordia quasi nullus miseri
cordie videtur: quia dimisisti amicum tuum</sup>
est ⁊ inquit gratia tua ad amicum
tuum? Quare non iuisti cum ami
co tuo? Respondit chusy ad absa
lon. Nequaquā: quia illius ero
quem elegit dominus. ⁊ omnis hic
populus. ⁊ vnuerfus israel. ⁊ cū
eo manebo. Sed vt ⁊ hoc inferā
cui ego seruiturus sum? Nonne
⁊ filio regis? Sicut parui p̄i tuo
ita parebo tibi. Dixit aut absalon
ad achitophel: Inite consiliū qd

Dimittite eū.
Regi. Qui verbo
rum cōtumelijs p̄e
sus virtutē patientie
seruare nō pōt vt sus
ficit. factū dauid ad
memoriā renocet quē
cū semei conuictis vt
geret. ⁊ armati p̄ceret
vlti cōtenderet: ait
Quid mihi ⁊ vo. si.
sa. Et paulo post
Dimittite eū vt ma.
iuxta p. d. Et. Quibz
verbis indicat. q̄ p
peccato berlabec in
surgente p̄tra se filiū
pateret. Fugiesq; re
duxit ad animū ma
lum qd fecit. ⁊ contu
meliosa verba nō tā
connitia q̄ adiuto
ria esse credidit q̄bus
se purgari sibi q̄ mile
reri posse iudicauit.
Tūc enī illata conni
tia bñ toleramus. cū
in secreto mentis ad
mala perpetrata re
currimus. leue quippe
videbitur q̄ iniuria
percutimur. dñi p̄pi
cimus que p̄gnis me
ruimus. sicq; fit vt cō
tumelijs gratia magi
q̄ ira debeat. quoz
interuentu deo indi
ce p̄gna grauior decli
natur.
Semei. Sic ē
nabach p̄ ieroboam
scdm̄ hebreos. q̄ filiū
gemini dicit. ⁊ i zelo
domus saul maledi
cit dauid. Romē ve
ro ani eius gemini fu
it. Ipse semei ex tri
bu effraiz filij ioseph
extitit. vnde dicit ad
dauid. p̄imus veni
hodie de omni tribu
ioseph. sed semei vt
superius legit de co
gnatione saul fuit.
Saul vero de benia
min. In hester semei
filius eius legitur: q̄
⁊ cis ⁊ gera vocabat
pater eius. filius ge
mini. i. beniamin hic
legitur: sed de tribu
ioseph p̄imus veni
se dicit: q̄ in tribu io
seph habitauit.

Ingretere ad concubinas. Co cubinas dō absalon polluit. Judaicā ple bē q̄q̄ scribe z p̄bri sci superstitionibz cor r̄punt. sicq̄ a vero dauid alienā faciūt.

Achitophel In terpretat ruina frat̄ iudas de ruina chri/ In agens. consiliū de dit iudeis aduersus ch̄istū vterq̄ suspen dio interiit.

Et fortissimus In hebreo fortissim⁹ ipse cui⁹ ē cor q̄si leo nis. pa. so. subaudis. nō fortissim⁹ iste da uid intelligat. vii. scit enī oīs israel patrem tuū esse fortissimū.

Fido. Sedm allegoriā cōsiderari oportet qd sit. q̄ ab salon parricida piem insequit. primo pater fugit de victoria secu ris. z interiit parrici dē deplorabat. quez piturū sciebat. Scri bitur enī fugisse da uid a facie filij. Et d̄ p̄lo hierusalem dicit dñs. filios enutriui z exaltaui. Ipsi autem spreuerūt me. fili⁹ autē ei⁹ p̄ls iudaic⁹. q̄ tra didit eum. Absalon autē patris pax inter preta: qd i hystoria mirū videt. q̄omodo do. s. pax patris itelli gatur vel dicatur q̄ patre perseq̄tur. sed absalon hierusalē si gnificat. que visio pa cis dicit. a cui⁹ facie fugit ch̄istus quādo eā deseruit. z ad gen tes transijt.

Absalon. Alij absalon traditorē ac cipiūt que ch̄istus p tulit. tanquā ei⁹ cogi tationes ignorauerit z cōiunū p̄cipant ei. in quo corporis z sanguinis figurā di scipulis commēdant In ipsa vero tradi tione ab ipso osculū accepit. ideo absalon pax patris dicitur. qz pacem pater habuit. quā ille nō habuit.

Achitophel zc. Qui recedens a da uid ad absalon mi grauit. hereticos si gnificat. q̄ relinquūt veritatē. z sequūt er/

agere debeam⁹. Et ait achitophel ad absalon: Ingretere ad concu binas patris tui quas dimisit ad custodiendā domum. vt cum au dierit omnis israel q̄ sedaueris patrem tuū. robozetur tecū ma nus eorum. Tetenderunt igit ab salon tabernaculū in solario. In gressusq̄ est ad concubinas p̄ris sui coram vniuerso israel. Consi lium autē achitophel qd dabat i diebus illis. quasi siquis consule ret deū. Sic erat omē p̄siliū achi topbel. z cū esset cuz dauid. z cū esset cum absalon.

C. XVII.

Dixit igit achi topbel ad absalon. Eli gam mihi. xij. milia virozū. z con surgens persequar dauid hac no cte. z irruens super eum quippe q̄ lassus est z solutis manibus per cutiam eum. Cūq̄ fingerit omnis populus qui cum eo est. percutiā regem desolatū. z reducā vniuer sūz populū: quomodo vn⁹ homo reuertit solet. Unū enī virū tu q̄ ris: z omnis populus erit in pace Placuit sermo eius absalon. z cū etis maioribus natu israel. Ait autē absalon: Uocate z chusy arachitē z audiamus quid etiā ipse dicat. Cūq̄ venisset chusy ad absalon. ait absalon ad eum: Diuisemo di sermonē locutus ē achitophel. facere debemus an non. Ad das consiliū. Et dixit chusy ad ab sa lon: Non est bonū hoc consiliū qd dedit achitophel hac vice. Et

rursus intulit chusy: Tu nosti pa trem tuum z viros qui cū eo sunt esse fortissimos z amaro animo. veluti si vrsa raptis catulis in sal tu seuiat. Sed z pater tu⁹ vir bel latoz est. nec morabitur cuz popu lo. Forsitan nunc latitat in foueis aut in vno quo voluerit loco. Et eum ceciderit vnusquibet in principio audiet quicūq̄ audie rit z dicet: facta est plaga in popu lo. qui sequebatur absalō. Et for tissimus quisq̄ cuius est cor quasi leonis pauore soluctur. Scit enī omnis populus israel fortem esse patrem tuum. z robustos omnes qui cuz eo sunt. Sed hoc mihi re crum videtur esse cōsiliū. Congre ge ad me vniuersus israel a dan vsq̄ bersabee quasi arena maris innumerabilis. z tu eris in medio eorum. z irruemus super eum in quocūq̄ loco inuentus fuerit. z operiemus eum sicut cadere ros solet super terram: z non relique mus de viris qui cum eo sunt nec vnū quidē. Qd si vrbem aliquaz fuerit ingressus: circūdabit omis israel ciuitati illi funes. z trabem⁹ eam in torrentem: vt non reperia tur nec calculus quidem ex ea. Di xitq̄ absalon z omnes viri israel: Melius est consiliū chusy ara chitē consilio achitophel. Domini autē nutu dissipatum est consiliūz achitophel vtile. vt induceret do minus super absalon malum. Et ait chusy sadoch z abiatthar sacer dotibus: hoc z hoc modo cōsiliū

rozē. Interpretatur achitophel frater me us cadens. Sionites vero transmigratus cōtra quos dicit. In dño cōfido quō di. a. m. t. i. m. si. pal. Et merito tales laqueo diaboli malicie sug vitā finiūt. qui alie nā prauis persuasio nibz corūpunt. sicut achitophel ī propria domo suspensio in terijt: qui ī aliena vi te dauid insidiat. Qui enī fodit foueā incidit in eam. z ī infi dijs suis capient ini qui. Chusy. Arachi tes antiquus amicus dauid significat cre dētes de gentibz: qui licet cum absalon ali quādo fuisse visi sūt: tū operibz eius non cōcantes. nec prauis suggestionibz achito pbel consentientes. cū dauid fideliter pmā seruit. Interpretatur chusy ethiops. Ara chites lōgitudo mea vnde vertit ethiops pellem suam. z alibi ethiopia p̄ueniet vel festinet man⁹ ei⁹ dare deo. qz gentilis populus postquā se in nigredine peccato n̄ exiit. nūquā a ter go dñi recessit. Q̄ at absalon concubinas dauid ad custodien dam domū dimissas stuprando corrupit. significat q̄ aposta ta angelis quosdam qui vidētur regere z custodire populū dei heretica prauitate se ducit. Ad quas tam dauid vltra nō igre ditur: sed in custodia positus alimenta p̄g bet. que in viduitate viucentes clausē sunt vsq̄ ad diem mortis sue: qz cum heretici a via veritatis aberrā tes redire se simulant nō sūt digni cobabi tatiōe christi. s; clau si z separati a cōsor tio eius debent alie nari. Ille tamen qui solē facit oīri super bonos z malos. z plu it super iustos z ini stos nō renuit talibz pastū ī hoc mūdo p̄ bere. vt cōuertantur beneficio: n̄ occasiōe.

dedit achitophel absalon et senio-
ribus israel: et ego tale et tale dedi
consiliū. **N**unc ergo mittite cito et
nūciate dauid dicentes: **N**e moreris
hac nocte in caespitibus deserti. sed
absque dilatione transgredere. ne forte
absorbeat rex et omnis populus qui
cum eo est. **J**onathas autem et achimaas
stabant iuxta fontem rogel. **A**bijt ancilla
et nunciavit eis: et illi profecti sunt ut
referrent ad regem dauid nunciū. **N**on
enim poterant videri aut introire
ciuitatē. **U**dit autem eos quidam
puer et indicauit absalon. **I**lli vero
concito gradu ingressi sunt in domo
cuiusdam viri in baburim quem
habebat puteum in vestibulo suo
et descenderunt in eum. **T**ulit autem
mulier et expandit velamen super
os putei quasi siccans prisanas. **E**t
sic latuit res. **U**biq; venissent serui
absalon in domū ad mulierem
dixerunt. **U**bi est achimaas et ionathas?
Et respondit eis mulier: **T**ransierunt
festināter gustata paululum aqua. **A**t cum hi qui
quererent non inuenissent: reuersi sunt
in hierusalem. **S**unq; abiissent. ascen-
derunt illi de puteo. et pergetes
nūciauerunt regi dauid dicentes:
Surgite et transite cito fluuiū. quoniam
huiusmodi dedit consiliū contra
vos achitophel. **S**urrexit ergo dauid
et omnis populus qui cum eo erat. et
transierunt iordanem donec dilucesceret
anteq; denudaretur verbum: et nec vnus
quidem refidens fuit qui non transisset
fluuium.

uium. **D**ozro achitophel videns quod
non fuisset factū consiliū suū. stravit
asinū suū. surrexit et abiit in domū
suā et in ciuitatem suam. **E**t disposita
domo sua suspendio interijt: et sepultus
est in sepulchro patris sui. **D**auid autem
venit in bezaice manaim. **V**bi. **S**agel obtinuerunt
iacob castra. et absalon transijt iordanem
ipse et omnes viri eius. **A**masan vero
constituit absalon pro iob super exercitū.
Amasa autem erat filius viri qui
vocabatur iethra de iezreli qui ingressus
est ad abigail filia naas sororem saruie
que fuit mater iob. **E**t castrametatus est
israhel cum absalon in terra galaad. **L**ū
naas de rabbath filiozū amon et machir
filius amibel de lodabar et berzellai
galaadites de rogel in obtulerunt ei
stratozia et tapetia et vasa fictilia
frumentū et hordeū et farinam et polenta
et fabam et lenam. **E**t frux oleo cicer et
mel et butiri oves et pingues vitulos.
de deruntq; dauid et populo qui cum
eo erat ad vescendū. **S**uspicati sunt
populum fame et siti fatigari in deserto.

C. XVIII.

Igitur cōsiderato dauid populo suo
constituit super eos tribunos et centuriones
et dedit populi terciā partem sub manu
iob. et terciā sub manu abisai filij saruie
fratris

Jonathas et achimaas sta. zc. Rab. **Q**uante ionathas qui interpretat colūbe donū. et achimaas frater eius ad explorandū factū absalon. et dauid renūciā dum decreti fugiētes absalon declinānt i domū cuiusdā viri i baburim. qui habebat puteū in vestibulo. et descenderunt in eum zc. **N**ō sine mysterio credendū est. Significat enim hi duo eos qui per gratiā spiritus sancti sunt renati. et in numero fratru sunt ascripti. q̄ credētes ab absalon fugiūt: cū malignos spūs euadere querūt. **U**bi stant iuxta fontē rogel. qui interpretat tristis vel deorsum. cū lucū et despectū in mūdo appetūt. ppter celestis regni desiderii. declināt i domū viri in baburim. qui locus interpretat electus vel vinens. cum a dolescētie tempora in memoriā reducūt. descendunt in puteū qui erāt in vestibulo cū pgnitētie se hūilitē subiiciūt. que cunctis necessaria ē ante finē presentis vitę. **E**xpādit mulier velamē super os putei cum eclesia precū assiduitate delicta inuētus et ignorātie filioz abscondit: quasi siccans prisanas: cū carnis lasciuam per continentie rigore strigit. et sic reilatet transgressio. i. hūmanę vitę. qui p assiduitate precum i cōpunctione lacrimarū et per castigationē corporis omnia delicta absconduntur: et hostes a persecutione hostis protecti liberabuntur.

† Josephus dicit hoc ipsum fecisse poti⁹ ex magnanimitate q̄ ex pusillanimitate
† filius. f. naas regis cū quo pugnauit saul. naas quoq; fecit misericordia cū dauid. quando fugiebat a facie saul. interempto vero a dauid anon qui seruos ei⁹ decalauerat cōstitutus ē ab eodē dauid in loco fratris iste sobi
† hordeū siccātū pila rufum de corticatum inde fit cibus aptus carenti dentibus. hoc ē prisanas.
† pura farina. i. genus leguminis.
† soccotū vel nouū. i. Chrusus postq; iudeos reliquit spūalibus honoratur muneribus apud gentes.
† frux oleo cicer et mel et butiri

† hordeū siccātū pila rufum de corticatum inde fit cibus aptus carenti dentibus. hoc ē prisanas.
† pura farina. i. genus leguminis.
† soccotū vel nouū. i. Chrusus postq; iudeos reliquit spūalibus honoratur muneribus apud gentes.
† frux oleo cicer et mel et butiri

† hordeū siccātū pila rufum de corticatum inde fit cibus aptus carenti dentibus. hoc ē prisanas.
† pura farina. i. genus leguminis.
† soccotū vel nouū. i. Chrusus postq; iudeos reliquit spūalibus honoratur muneribus apud gentes.
† frux oleo cicer et mel et butiri

† hordeū siccātū pila rufum de corticatum inde fit cibus aptus carenti dentibus. hoc ē prisanas.
† pura farina. i. genus leguminis.
† soccotū vel nouū. i. Chrusus postq; iudeos reliquit spūalibus honoratur muneribus apud gentes.
† frux oleo cicer et mel et butiri

[†] Iste filius illius achis putatur cū quo dauid amicitia habuit.

ioab. et terciā sub manu ethai qui erat de geth. Dixitq; rex ad populum: Egrediar et ego vobiscus. Et respondit populus: Non eribis. Siue enī fugerim? nō magnope ad eos de nobis pertinebit. siue media pars ceciderit e nobis. nō ^{folus} satis curabunt: quia tu vnus pro decē milibus cōputaris. Melius est igit vt sis nobis in vrbe p̄sidio. Ad quos rex ait: Quid vobis videtur rectū hoc faciam? Stetit ergo rex iuxta portā. Egrediebaturq; populus per turmas suas cētēni et milleni. Et p̄cepit rex ioab et abisai et ethai dicēs. Seruate mihi ^{nō eate sed paritate sensus} puerū absalon. Et omnis populus audiebat p̄cipientem regem cunctis p̄ncipibus pro absalon. Itaq; egressus populus in campū contra israhel. Et factus est p̄lium in saltu effraim. Et cesus est ibi populus israhel ab exercitu dauid: factaq; est plaga magna i die illa viginti milia. Fuit autē ibi p̄liū dispersum super facies ois terre. et multo plures erant quos ^{De hic. f. que i saltu erat. vel ipse saltu asp̄tate} saltus consp̄erat de populo q̄ ibi quos vorauerat gladius in die illa. Accidit autē vt occurreret absalon seruis dauid sedens i mulo. Lūq; ingressus fuisset mulus subter condensam quercū et magnā. adhēsit caput ei? quercui. Et illo suspensio inter cēlum et terrā. mulus cui insederat pertransiuit. Vidit autē hoc quispiam. et nunciauit ioab dicens: Vidi absalon pendere de quercu. Et ait ioab viro qui

Accidit autez. Rab. Absalo mulo fugiens in quercu p̄ celsariē capitis suspensus est: q; iudei stulticie carnalis sensus incubētes propter superstitionē pharisgorū legē corrupentes: per ipsam quā ad correctionē vite perceperāt mortis occasionē habuerūt. vnde. est q; accusat vos moyses. in quo speratis. Ioab vero i cor absalo tres lanceas figit: cū diabolus auariciam

nunciauerat ei: Si vidisti quare non cōfodisti eum cum terra. et ego dedissem tibi decē argenti siclos. et vnū balteū. Qui dixit ad ioab: Si appenderes in manib; meis mille argenteos: nequaq; mitterē manū meā in filium regis. Audiē tibus enim nobis p̄cepit rex tibi et abisai et ethai dicens: Custodite mihi puerū absalon. Sed et si fecissem contra animā meam audacter. nequaq; hoc regē latere potuisset: et tu stares ex aduerso. Et ait ioab: Non sicut tu vis. sed agrediar cum coram te. Tulit ergo ioab tres lanceas in manu sua. et infixit eas in corde absalon. Lūq; adhuc palpitaret hērens i quercu cucurrerunt decē iuuenes armigeri ioab. et percutientes interfecerunt euz. Cecinit autē ioab bucina. et retinuit populum ne persequeretur fugientes israhel: volens parcere multitudini. Et tulerunt absalon et proiecerunt eū i saltu in foueam grandem. et cōportauerūt super eum aceruū lapidū magnū nimis. Omnis autē israhel fugit in tabernacula sua. Porro absalon exererat sibi cum adhuc viueret titulum qui est in valle regis. Dixit ^{† Qui. f. cū absalon rebellis exiterat} enim. Non habeo filiū. et hoc erit monumentū nominis mei. Vocauitq; titulum nomie suo: et appellatur manus absalon vsq; ad diem hanc. Achimaas autē filius sadoch ait: Curram. et annūciabo regi: quia iudiciū fecerit ei deus de manu inimicorū eius. Ad quē ioab dixit: Non eris nūcius i hac

superbia et inuidia: vel perfidia in coris daici ppli mittit: que illis maxie sunt causa perditionis. Et superbia enī in cōtēptum dei ydola fabricauerunt. Et cupiditate res transitorias virtutibus p̄posuerunt. Et perfidia et inuidia nō solū dicta legis et p̄phetarū: sed etiam ipsius saluatoris p̄sentiam sp̄nerunt. vnde: Quid habem? regē nisi cesarem. et si hūc dimittis. non es amicus cesaris. Absalon post mortē i foueā grandē mittitur: et quisq; iniquus post obitū carnis in lacuz inferni. super que maceruus lapidū congerit: dū duricia mētis ex p̄bat. Dauid extinctū absalō plorauit: et propter iteritum iudiciū ppli x̄ps videns cimitatē fleuit cuius miserie cōpatiens in eruditionez et curā salutis eius vsq; ad mortē crucis permansit. Scribe et pharisei p̄ncipes iudeoz i ligno crucis i quo dñm suspenderūt: occulto iudicio dñati sūt: et q; carnali sensu velut irrationabili mulo p̄sistere videbant. i dispersionē gentiū pertranscunt: ipsi p̄ncipatū pariter et pplm amiserunt.

die sed nunciab
nolo te nunciare
est mort? Et
de et nuncia ro
non e expedit
uit casy ioab
ait achimaas
ad ioab: Dauid
ram post chusy
Quid vis cur
buc. Non eris
lus. Qui resp
† Sic quidē cōfiteri
ne hanc p̄m
cucurrerit: Et
ergo achimaas
mansit chusy.
bariner duas p
to: vero qui tra
super murū ele
hominē solam
mans indicau
Si solus est b
rel eius
ore suo. Prope
cedente propu
to: hominē alter
vociferans in c
ret mihi alter b
Dixitq; rex: r
cius. Specula
ait cursum p̄ci
achimaas filij sa
Vir bonus est:
bonum venit.
maas dicit ad
Et adorans r
nus in terram
minus deus
homines qui
suas contra d
Et ait rex: Est
lō: Dixitq; ach

die sed nunciabis in alia. **Hodie** nolo te nūciare: filius enim regis est mortu^s. **Et ait** ioab chusy: **Clade** z nuncia regi q̄ vidisti. **Adora** nomē appellatiuū. i. egyptius uit cusy ioab. z cucurrit. **Rursus** aut achimaas filius sadoch dixit ad ioab: **Quid** ipedit si z ego curram post chusy? **Dixitq;** ei ioab: **Quid** vis currere fili mi? **Veni** huc: **Non** eris boni nunciū baiulus. **Qui** respondit: **Quid** eniz si † Sic quidē cōuersiōe nouissimi fide et dilectio ne fiunt primi cucurrero? **Et ait** ei: **Curre** **Curre** ergo achimaas per vias cōpendij transiit chusy. **Dauid** autē sedebat inter duas portas. **Speculatoz** vero qui erat in fastigio portę super murū eleuans oculos vidit hominē solum currentem: z exclamans indicauit regi. **Dixitq;** rex: **Si** solus est bonus est nūcius in vel eius ore suo. **Properante** aut illo z accedente propius. vidit speculatoz hominē alterum currentem. z vociferans in culmine ait: **Apparet** mihi alter homo currēs solus. **Dixitq;** rex: z iste bonus est nūcius. **Speculatoz** aut cōtemploz ait cursum prioris quasi cursum achimaas filij sadoch. **Et ait** rex: **Vir** bonus est: z nunciū portans bonum venit. **Clamans** autē achimaas dixit ad regez: **Salue** rex. **Et adorans** regem coram eo pronus in terram ait: **Benedictus** dominus deus tuus. qui conclusit homines qui leuauerunt manus suas contra dominū meum regē. **Et ait** rex: **Est** ne par puero absalō? **Dixitq;** achimaas: **Vidi** tumultum

magnum cum mitteret ioab seruus tuus o rex me seruū tuuz. **Nescio** aliud: **Ad** quez rex transiit: z sta hic. **Quis** ille transiret z stare apparuit chusy. z veniens ait: **Bonū** apporto nunciū mi rex. **Iudicauit** enim pro te dominus hodie de manu omniuz qui surrexerūt contra te. **Dixit** autē rex ad chusy: **Est** ne par puero absalon? **Cui** respondens chusy: **Fiant** iqt̄ sicut puer inimici dñi mei regis. z vniuersi q̄ cōsurgūt aduersus euz in malum. **Contristatus** itaq; rex ascendit cenaculuz portę. z fleuit. z sic loquebatur vadens: fili mi absalon: absalon fili mi. **Quis** mihi tribuat vt ego moriar p te absalon fili mi. fili mi absalon?

C. = XIX.

Nunciatus est aut ioab q; rex fletet z lugeret super filium suum: z versa ē victoria in die illa in luctuz omni populo suo. **Audiuit** enim populus in die illa dici: **Dolet** rex super filio suo. **Et** declinauit populus i die illa igredi ciuitatē. quomodo declinare solet populus versus z fugiēs de p̄elio. **Porro** rex operuit caput suum: z clamabat voce magna. **Fili** mi absalon: absalon fili mi. **Ingressus** ergo ioab ad regem in domū dixit: **Confudisti** hodie vultus omniū seruorū tuorū. qui saluam fecerūt animā tuam z animā filiorum tuoruz z filiarum tuarum z animā vxorū tuarum z concubinarum tuarum. z diligis

Quid mihi zc
Timebat dauid si in
terficeretur semei. q
reliq q similiter regē
offenderant nolent
cum sibi facere regē.

Illotis pedi.
In hebreo infectis.
Fecerat enī sibi mi-
phiboseth lignos pe-
des secundū hebreos
quibus pro naturali-
bus utebat. erat enī
claudus.

Tu et siba di.
In hebreo. dixi tu z
siba diuidite agruz.
Dauid imemor se-
denis z iuramenti qd
fecerat cum ionathā
tam iniustū. ptulit iu-
diciū. ideo roboam z
ieroboam diuiseunt
regnū eius. Miphi-
boseth enī in libro sa-
mueli s legit z interpre-
tatur os verecundie.
In paralip. x. idē
miphiboseth merito
al legi. i. litigans cū

Et ait dauid: Quid mihi z vobis
filij saruig: cur efficitur mihi ho-
die in sathan: ^{i. contrariū} Ergo ne interficiet
illos occidā hodie. qui me fecerūt regē sup se
hodie vir in israel: An ignoras
hodie me factū regez super israel:
Et ait rex semei: Nō morieris. Ju-
rauitqz ei. Miphiboseth quoqz fi-
lius saul descēdit in occurſū regis
illotis pedibus z intonsa barba-
vestesqz suas non lauerat in die q
egressus fuerat rex vsqz ad diē re-
uersionis eius in pace. **L**ūqz oc-
currisset regi. dixit ei rex: Quare
non venisti mecum miphiboseth:
Et respōdens ait: Domine mi rex
seruus meus contēpsit me. Dixit
qz ei. ego famulus tuus vt sterneret
mibi asinū. z ascendens abire
cum rege. **C**laudus enim sum ser-
uus tuus. **I**nsuper z accusauit me
seruū tuū ad te dominū meum re-
gem. **T**u autē domine mi rex sicut
Duo ad sciam. qz sicut āgel? scis voluntatē dei
angelus dei es. fac qd placitū est
tibi. **N**eqz enim fuit domus prīs
mei nisi morti obnoxia dño meo
regi. **T**u autē posuisti me seruū tuū
inter conuiuas mensę tuę. **Q**uid
ergo habeo iuste querelę. aut qd
possum vltra vociferari ad regez:
Ait autē ei rex: Quid vltra loque-
ris: fixum est qd locutus suz. **T**u
z siba diuidite possessiōes. **R**espō-
ditqz miphiboseth regi: etiā cūcta
accipiat postqz reuersus est dñs
meus rex pacificus in domū suā.
Berzellai quoqz galaadites senex
valde descendens de rogelim tra-
duxit regez iordanē. paratus etiā
vltra fluuiū prosequi eū. **E**rat autē

berzellai galaadites senex valde
.i. octogenarius. z ipse p̄gubuit ali-
menta regi cum mozaref i castris:
fuit quippe vir diues nimis. **D**i-
xit itaqz rex ad berzellai: Veni me-
cum vt requiescas securus in hie-
rusalem. **E**t ait berzellai ad regē:
Quot sūt dies annozū vitę meę.
vt ascendā cū rege i hirlin: **O**cto-
genarius sum hodie: **N**ūquid vi-
gent sensus mei ad discernenduz
suauē vel amarum. aut delectare
potest seruū tuum cibus z potus.
vel audire possum vltra vocē can-
toz atqz cātraticū: **Q**uare seruus
tuus sit oneri dño meo regi: pau-
lulū procedā famul⁹ tuus ab ior-
dane tecū. **N**ō indigeo hac vicissi-
tudie: sed obsecro vt reuertar ser-
uus tuus. z moriar i ciuitate mea
z sepeliar iuxta sepulcrū patris
mei. ^{In hebreo chanaan} **E**st autē seru⁹ tuus chamaam
ipse vadat tecuz domine mi rex: z
fac ei quidquid tibi bonuz videf.
Dixit itaqz ei rex: **M**ecū transeat
chamaam. z ego faciaz ei qdquid
tibi placuerit: z omne qd petieris
a me impetrabis. **L**ūqz transisset
vniuersus populus z rex iordanē
restitit. z osculatus est rex berzel-
lai. z benedixit ei. **E**t ille reuersus
in locū suum. **T**ransiuit ergo rex i
galgalam z chamaam cū eo. **D**is
autē populus iuda traduxerat re-
gem. z media tantū pars affuerat
de populo israel. **I**taqz oēs viri
israel concurrentes ad regez dire-
runt ei: **Q**uare te furati sunt ftes
nostri viri iuda. z traduxerūt regē
z domum eius iordanē. omnesqz

altissimo. qz dauid
f. rediisset cū pace. z
qz ait cuncta accipiat
postqz reuersus ē do-
minus meus i domū
suā pacifice. indignā
do et reba obliquā
do protulit contra al-
tissimum.

Est autē seruus
tuus chamaam.
Est autē i hebreo. **E**c-
ce seruus tuus chana-
an. **C**hanaan inter-
pretat⁹ suspirans. qz
diu cū patre fuit. sus-
pirans vocat⁹ ē. post
qz vero ad doctrinā
dauid transiit: non
chanaan. sed chama-
am vocat⁹ ē. i. fidelis

transierat per omnes tribus israel vsq; in abelā z i bethmacha. oēs q; viri electi congregati fuerāt ad eum. **T**enerunt itaq; z oppugnabant eum in abela z i bethmacha z circūdederunt munitionibus ciuitatē. z obfessa est vrbs. **O**mnis autē turba quę erat cum ioab moriebatur destruere muros. **E**t exclamauit mulier sapiens de ciuitate: audite audite. dicite ioab: **A**ppropinqua huc z loquar tecum. **Q**ui cum accessisset ad eam. ait illi: **T**u es ioab? **E**t ille respondit: **E**go sum. **A**d quē sic locuta ē: **A**udi sermones ancille tuę. **Q**ui respondit: audio. **R**ursūq; illa: **S**ermo inquit dicebatur i veteri pro^o In hebreo nō habetur prouerbio. Quia si hec est vrbs consiliū **U**erbis: **Q**ui interrogat̄ interrogent in abela. z sic proficiebant. **N**onne ego sum quę respōdeo veritatem in israel: z tu queris sub^o Que ē mater consiliū uertere ciuitatē z euertere matrē ciuitatū in israel. **Q**uare precipitas hereditatē domini? **R**espondensq; ioab ait: absit. absit hoc a me: **N**on precipito neq; de molioz. non sic se habet res: sed homo de monte ep hzaim siba filius bochzi cognomine. leuauit manum suam contra regem dauid. **T**radite illum soluz. z recedem^o a ciuitate. **E**t ait mlter ad ioab: ecce caput eius mittetur ad te per murū. **I**ngressa est ergo ad omnē populuz. z locuta est eis sapienter. **Q**ui abscisum caput sibe filij bochzi pro^o magistroū significat qui i synagoga inde oīū diu regnabat. tegerūt ad ioab. z ille cecinit tuba z recesserunt ab vrbe vnusquisq;

in tabernacula sua. **J**oab autē reuersus est hierusalem ad regem. **F**uit ergo ioab super omnē exercitum israel. **B**anaias autē filius ioiade sup ceretheos z pheletheos. **A**dburā vero super tributa. **D**oro iofaphat filius achilud^o Idē qđ cancellarius acōmetarijs. **S**iba autē scriba. **S**adoch vero z abiathar sacerdotes. **H**iray autē hyraites erat sacerdos sđ.

C. XXI.

Facta ē quoq; **H**ames in diebus dauid tribus annis iugiter. z cōsuluit dauid oraculum domini. **D**ixitq; dominus propter saul z domū eius vel sanguinū z sanguinē. quia occidit gabaonitas. **U**ocatis ergo gabaonitis rex dixit ad eos: **D**ozro gabaonitę nō erant de filiis israel. sed reliq; amozreoz. **F**ilii q̄ppe israel iura uerant eis ne perimerent eos. **E**t voluit saul percutere eos zelo q̄si pro filiis israel z iuda. **D**ixit ergo dauid ad gabaonitas: **Q**uid faciā vobis. z qđ erit piaculuz vt benedicatis hereditati domini? **D**ixerunt ei gabaonitę: **N**on est nobis super auro z argento questio sed contra saul z contra domū ei^o neq; volumus vt interficiat homo de israel. **A**d qđ rex ait: **Q**uid ergo vultis vt faciam vobis? **Q**ui dixerunt regi: **U**irum qui attriuit nos z oppressit iniq; ita delere debemus. ne vnus quidē residuus sit de stirpe eius in cunctis finib^o israel. **P**entur nobis septem viri de filiis eius. vt crucifigam^o eos domino in gabaā saul quondam

a veritatis auditu pulum subuertebat. **I**nterpretat autē siba secta a secando. non a sectando. **B**ochzi vero primogenit^o meus israel. de quo dī: filius meus primogenitus israel libā. i. er rorem securus. separauit se a domo dđ. i. ecclesia. sed ad mulieris sapiētis. i. sp̄s alis doctrinę suggesti onē caput sibe. i. diaboli a corde suo abscidit: z ad dauid. i. christum filium dei redijt.

C. XXI.

Facta est quoq; **H**ames facta in israel ppter gabaonitas sterilitatē bonorum operū significat. in subditis ppter negligētā doctozū. qui nō procurat eis pastuz verbi dei dñi inseruiunt terrenis. **R**ecant ergo gabaonitę: cū studiū rectę cōuersatōis z reformatio p̄ncip^o lapsū subtrahit in cautis per hereticos. i. vel sp̄s malignos. **G**abaon enīz collis meroris interpretat. **G**abaonitę interficiuntur. cum desidiōsi post perpetrata scelera vana spe securitatis a diabolo deluduntur: qui dicūt: faciāmus mala vt veniant bona: quoz dā natio iusta ē. sed resp̄ha quę interpretat cursus filia achia. q̄ interpretat pater eius tollens ciliū. subtrauit supra petrā zc. qz pia sollicitudo factozū talibus succurrēs rigore ieiunij z instātia precū incōbit: donec misericordiā dei de celo impetret sup eos: cōpelcēs prauos hoīes z malignos sp̄ritus: ne vitā eozum prauę suggerēdo cor rīpant vterius. **E**t voluit saul dicens. i. iolue gratiā gabaonitas viuere permisisse: z filijs isrl z iuda p̄cā eozū in iuste abstulisse. **H**ū^o vero vltionis causā in gabaonitas abi melech sacerdos fuit.

Nonne ego suz zc. **R**ab. **I**ste est sermo legis in qua iubetur vt filij israel igref si terrā chanaan p̄t^o pacē offerāt. z eos q; pacē susceperūt tributarios faciant: eoz vero qui nō susceperūt. deleant. **I**deo mulier sapiens exclamasse dicit. **N**onne ego suz q̄ r. u. i. isrl zc. **Q**uasi cur destruis hāc ciuitatē ante. q̄ pacē offeras scđm legē: cur nō seruas legē i israelitīs. quę seruata est alienigenis. **Q**ui abscisum caput sibe. **R**ab. **R**editus ppli ad dauid post iter fecionē absalon reditū p̄io^o nis populi ad christū post mortē prauozū magistroū significat qui i synagoga inde oīū diu regnabat. z

XX.
ne magis afflicto?
ius bochzi q; obla
scruos domini mi
cum. ne forte inueni
munitas z effugiat
nt ergo viri cū co io
ozq; z pheleti z oēs
de hierusalem ad
iba filium bochzi.
t iuxta lapidē gran
n gabaon. amala ve
it eis. porro ioab ve
icta tunica ad mēsu
sui. z desuper accin
pendente vsq; ad
qui fabricatus leui
poterat z percutere.
ioab ad amala; Sal
Et tenuit manu dexte
nāse quasi oculatū eū.
sa nō obseruauit gla
bebat ioab. Qui p
ere: z effudit in te
terrā. z mortuus est.
lnuā appoluit. **J**oab
frater eius persecuti
um bochzi. **I**nterea
uid quidā viri cū vi
ffent iuxta cadauer
ioab dixerunt: **E**c
luit pro ioab comes
sa aut conspersit san
at in via media. **U**idit
m vir q; substiteret oīs
videndū cum. z amo
de via in agrū ne sub
nsentes prosper eū.
ar illo de via trāsibat
ens ioab ad p̄sequen
um bochzi. porro ille

Est
Dicitur
re est
quod
guar
habita
māte
malū
p̄cā

electi domini. Et ait rex ego dabo

Depicte rex miphiboseth filio ionathan filij saul propter iusturā duz domini. quod fuerat inter dauid z inter ionathan filium saul.

Tulit itaqz rex duos filios resphe filie abia quos peperit saul armoni z miphiboseth. z quoz filios michol filie saul quos genuerat adrieli filio berzellai qui fuit de mola tibi. z dedit eos in manu gabaonitarum: qui crucifixerunt eos i mōte coram domino. Et ceciderunt

hi septē simul occisi in diebus messis pime incipiente messione. hōz dei. Tollēs aut resphe filia abia ciliciū substravit sibi supra petrā ab initio messis donec stillaret aqz super eos de celo. z non dimisit aues lacerare eos per diem: neqz bestias per noctem. Et nunciata sunt dauid que fecerat resphe filia abia cōcubina saul: z abijt dauid z tulit ossa saul z ossa ionathē filij eius a viris iabes galaad qui furati fuerant ea de platea bethsan in qua suspenderant eos philistim cum interfecissent saul in monte gelboe. z asportavit inde ossa saul z ossa ionathan filij eius.

Et colligentes ossa eorum qui affixi fuerant: sepeliverunt ea cum ossibus saul z ionathan filij eius in terra beniamin in latere in sepulchro cis patris eius: Feceruntqz omnia quecūqz pcepserat rex. z repropiciatus est dominus terrē. Post hęc factum est autē rursus pzelium philistinorum aduersum

israel: z descendit dauid z serui eius cum eo. z pugnabant contra philistim. Deficiente autē dauid iesbidenob qui fuit de genere arapha cuius ferrum haste tricentis vncias appendebat. z accinctus erat ense nouo. nisus est percute re dauid. pzedidioqz ei fuit abisai filius saruie: z percussum philistum interfecit. Tunc iurauerūt viri dauid dicentes: Jam non egredieris nobiscum in bellum: ne extinguas lucernam israel. Secun

dum bellum quoqz fuit in gob cōtra philisteos. Tunc percussit sobochai de ysathbi zaph de stirpe arapha de genere gygantium. Tercium quoqz fuit bellum in gob cōtra philisteos. in quo percussit adeo

dauid qui. f. electus est a deo i regnū. qz de saltu vbi pascebat oues accepit eum deus. Quia de genere bescheel mater eius datus filij saltus polimitaris de bethleem extitit bethleemites goliath getheum. cuius hastile haste erat quasi liciatorium terentium. Quartus bellum fuit in geth in quo vir fuit excelsus. qui senos in manibus pedibusqz habebat digitos. id ē. vi

hęc dicit iudei matre gygantium fuisse orphan noemi. xru. z erat de origine arapha. z blasphemavit israel. Percussit autē eum ionathas filius sammaa fratris dauid. Hi quattuor nati sūt de arapha in geth z ceciderunt in manu dauid z seruozū eius.

C. XXII.

Locutus ē autē dauid domio verba carminis huius in die qua liberavit eum dominus de manu omnium

mus virtutes. z ipse ad nihilū reducet tribulantes nos.

Bethleemites Quia noemi z ruth ex quibus dauid ortus ē tēpore vbertatis reuerse sunt i bethleem. z quia cā panis ruth booz nota ē: locus ille domus panis vocatus est. Vel qā noemi cuz nura illuc reueria panis abundantiā in domo booz cōsecuta ē.

C. XXII.

Locutus est. Rab. Solus decimus septimus psalmus in libris regū reperit: qz regnū illud significat. vbi aduersariū nō habebimus. Titulus enī eius est.

In die qz eripuit euz deus de manu inimicorū eius. z de manu saul. Dauid enim significat eū qui natus ē ex semine dauid secundū carnez: qui in corpore suo qd ē ecclēsia adhuc patitur inimicos. vnd. Saul te saule quid me perqueris. Eripitur autē oino corpus eius. cū nouissima destruetur mors: vt perueniatur ad regnū dei. Ps.

Iste nō pōt conuenire vni personę. Primo enī ppha loquitur grās agēs. qz de graui periculo diuina pietate liberatur hic. Circūdederūt me gemitus mortis zc. Secūdo loquitur ecclēsia que ante aduentum dñi innumeras perulit calūitates: postea qz miser? deus medicinā sanctę incarnationis idullit. z baptis matis bñficio christi anū populū de orbis vniuersitate collegit ibi. Deus qui accinxit me virtute. Tertio mirē mē vox saluatoris illabit: vbi pulcerrimis allusionibz virtus eius describit ibi. Viuit dñs. z bñ dicit de me. Quarto iterū ecclēsie catholice dicta proferūtur. z cū magna exultatione diuinitatis concessa mūnera laudantur.

Tulit itaqz zc Qui cuz doebidumgo ad huc pueri. sacerdotēs z gabaonitaf occiderūt armoni. z miphiboseth.

Filios michol quos. f. michol vxor dauid que z egla dicitur adoptauit sibi nter filios. quos merob foroz eius d filio berzellai suscepit.

Hob. Quod interpretat lacus: quia sicut in lacu leonū qz mittit: ita semetipsūz misit dauid cōtra goliath.

Tercium quoqz zc. Rab. Josephus de tacio pzelio ita dicit. post hęc vero cō passionē palestini de nouo pugnaverūt: super quos exercitū mit tēte dauid fortissimū apparuit ephan cognatus eius: pā cōtra singulos fortissimos philistinorū solus pugnādo peremit eos. alios cōuertit in fugam: quozū etiam multi in pzelio ceciderūt. Vtrū aut ephan adeo datus appellauerit vlt quēlibz alii etiā incertum est.

Quartum bellum. Soliad iterat qd egit dauid primus tēpore saulis. nā in paralip. nō nisi tercio principaliter pugnasit contra philisteos legitur.

Rab. Quattuor bella dauid z seruozū ei cōtra philisteos christi bellum significant qd oī tēpore hui? vltē in mēbris suis contra persecutores z nequitias spūales cōtinuat. licet enī saltus mūdi vlt proteruitas malignoz spirituum se erigat cōtra ecclēia dei. omnis tñ principatus aduersariorū vero dauid imperante z pzelio seruozū suozū disponēte cedit. z ad nihilū reducit. vnde vana salus hominis. In deo facie

inimicorū suozūz. ⁊ de manu saul
Et ait dominus petra mea ⁊ robur
 meum. ⁊ saluator meus. **P**er do-
 minus fortis meus: sperabo in eū
Scutum meū ⁊ cornu salutis meę
 eleuator meus. ⁊ refugium meum
 saluator meus: de iniquitate libe-
 rabis me. **L**audabilem inuocabo
 dominum: ⁊ ab inimicis meis sal-
 uus ero. **Q**uia circumdederunt me
 contritiones mortis: torētis belii
 alteruerunt me. **F**unes inferi cir-
 cūdederūt me: p̄uenenerunt me la-
 quei mortis. **I**n tribulatiōe mea in-
 uocabo dominum: ⁊ ad deū meū
 clamabo. **E**t exaudiet de tēplo san-
 cto suo vocē meaz: ⁊ clamor meus
 veniet ad aures eius. **M**ota est
 ⁊ contremuit terra: fūdamēta mo-
 rtiū concussa sunt ⁊ cōquassata:
 quoniam iratus est eis. **A**scendit
 fumus de narib⁹ eius. ⁊ ignis de
 ore ei⁹ volauit: carbonēs succēsi
 sunt ab eo. **E**t inclinauit cęlos et
 descendit: caligo sub pedibus eius
 ⁊ ascendit super cherubin. ⁊ vola-
 uit: ⁊ lapsus est super pēnas vēti.
Posuit tenebras i circūitu suo la-
 tibulum: cribrans aquas de nubi-
 bus cęlorum. **P**re fulgore in spe-
 ctu eius nubes: succēsi sunt car-
 bones ignis. **T**onabit de cęlo do-
 minus: ⁊ excelsus dabit vocem su-
 am. **M**isit sagittas ⁊ dissipauit eos:
 fulgura ⁊ cōsumpsit eos. **E**t appa-
 ruerunt effusiones maris: ⁊ reue-
 lata sunt fundamenta orbis ab in-
 crepatione domini: ab inspiratiōe

^{f filium suum}
 spiritus furoris eius. **M**isit de ex-
 celso ⁊ assumpsit me: ⁊ extraxit me
 de aquis multis. **L**iberauit me ab
 inimico meo potētissimo. ⁊ ab his
 qui oderant me: quoniam robustio-
 res me erant. **P**reuenit me in die
 afflictōis meę: ⁊ factus est domin⁹
 firmamentum meuz: **E**t eduxit me
 in latitudinem: liberauit me quia
 complacui ei. **R**etribuet michi do-
 minus scđm iusticiā meaz: ⁊ scđm
 mundiciam manū mearū reddet
 michi. **Q**uia custodiui vias domi-
 ni: ⁊ nō impie egi a deo meo. **D**ia-
 cnam iudicia ei⁹ in cōspectu meo:
 ⁊ p̄cepta eius non amoui a me:
Et ero perfectus coram eo: ⁊ custo-
 diam me ab iniquitate mea. **E**t re-
 stituet michi dñs scđm iusticiāz me-
 am: ⁊ scđm mundiciam manuum
 mearum i p̄spectu oculoꝝ suozum
Aum sancto sanctus eris: ⁊ cum ro-
 busto perfectus. **E**t cū electo elect⁹
 eris: ⁊ cum peruerio p̄ueteris. **E**t
 populum pauperem saluaz facies
 oculisq; tuis excelsos humiliabis.
Quia tu lucerna mea domie: ⁊ tu
 dñe illuminabis tenebras meas.
In te enim currā accinctus: in deo
 meo transiliam i murū. **D**eus ima-
 culata via eius: eloquium domini
 igne examinatū. scutū est omnium
 sperantium in se. **Q**uis est deus
 p̄ter dominum: ⁊ quis deus for-
 tis p̄ter deum nostrum? **D**eus
 qui accinxit me fortitudine: ⁊ con-
 planauit perfectam viam meam.
Rogans pedes meos ceruis: et
 super excelsa mea statues me. **D**o-
 cens manus meas ad p̄lium: et

Ceruis. Cerui
 spirituales viri prop̄
 alacritatem. vepres. i.
 implicamenta seculi
 transilientis.

David ⁊ serui ei
 agnabant contra
 dante autē dauid
 fuit de genere ara
 m haste micenas
 bar. ⁊ accinctus
 usus est percute-
 re ei fuit abisai
 percussum p̄bulte
 unci iurauerūt vi-
 ces: Jam non egre-
 m in bellum: ne ex-
 am israel. **S**ecun-
 dū fuit in gob cō-
 unc percussit so-
 bi saph de stirpe
 ere gygantiū. **E**t
 uit bellaz in gob cō-
 in quo percussit adeo
 us polimurarius
 gollath gebeum.
 ite erat quasi lic-
 um. **Q**uartus bel-
 in quo vir fuit ex-
 nos in manibus pe-
 bar digitos. id ē. vi-
 origie arapha ⁊
 israel. **P**ercussit at-
 filius sammaa fra-
 i quattuor: nati sūt
 geth ⁊ eeciderunt in
 ⁊ seruoū eius.
 XXII
Dominus ē autē
 id domio verba car-
 in die qua liberauit
 ⁊ de manu omnium

componens quasi arcu greu brachia mea. Dedisti michi clipeu salutis eug: z mansuetudo mea multipli-

cavit me. Dilatabis gressus meos subtus me: z non deficiet tali mei. Persequar inimicos meos z con-

teraz: z non reuertar donec consumam eos. Consumam eos z cofri-

gam vt non cofurgant: cadent sub pedibus meis. Accinxisti me fortis-

tudine ad prelum: incuruasti resistentes michi subtus me. Inimicos meos dedisti michi dorsum:

odiētes me: z disperdam eos. Clamabunt z nō erit qui saluet: ad dominum: z non exaudiet eos. Dele-

bo eos vt puluerem terre: quasi lutum platearum cominuā eos atqz confringam. Saluabis me a contradictionibus populi mei: custo-

dies me in caput gentium. Populus quem ignoro seruiet michi: filij alieni resistent michi: auditu auris obediēt michi. Filij alieni defluerūt: z pertrahentur in angustijs suis. Uiuēt dominus z bndic⁹ de-

us me⁹: z exaltabitur deus fortis salutis me⁹. Deus qui das vindictas imibi: z deijs populos sub-

me: Qui educis me ab inimicis meis: z a resistentibus mihi eleuas me: a viro iniquo liberabis me. Propterea confitebor tibi domie in gentibus: z nomini tuo carabo magnificans salutes regis sui: et faciens misericordiam christo suo dauid: z semini eius vsqz in sempiternum.

C. XXIII

Hec antes verba sunt nouissima que dixit dauid filius ysai. Dixit vir cui constitutum est de xpo dei iacob: egregius psalmista israel. Spiritus domini locutus ē per me: z sermo eius p linguā meam. Dicit. Deus israel mihi locutus est fortis israel Dominator hominū iustus: domi-

nator in timore dei. Sicut lux au-

rorū oriēte sole mane absqz nubib⁹ rutilat: z sicut pluuijs germinat herba de terra. Nec tanta est dominus mea apud deum: vt pactum eternū iniret meū. Functā enim salus mea z omnis voluntas: nec

est quicqz ex eo qd non germinet. Pruaricatores autē quasi spine euellentur vniuersi: que nō tollū-

tur manibus. Et si qz tangere voluerit eas armabitur ferro: z ligno lanceato: igneqz succensē conburetur vsqz ad nichilum. Pecnomia fortium dauid. Dauid sedens in cathedra sapientissimus: princeps inter tres. Ipse ē quasi tenerrimus ligni vermiculus qui octingētos interfecit impetu vno. Post hunc eleazar filius patruī eius ahoites inter tres fortes qui erant cum dauid: quando exprobrauerūt philistim z congregati sunt illuc in prelū. Cūqz ascēdissent viri israel ipse stetit z percussit philisteos: donec deficeret manus eius: z obrigesceret cum gladio. Fecitqz dominus salutem magnam i die illa: z pplis

equabitur domio: aut similis erit domino in filijs dei. Fortiū dauid. De his fortibus ait iosephus. Primus omnium erat eusebius filius achimez: qui aciem hostium frequēter irumpens non cessauit donec nongentos occideret. Post hunc erat eleazar filius dauid: qui cum rege fuerat in sarpba. Dic israelitis formidantibus palestinorum exercitū z fugientibus solus restitit: z multos occidit vt sanguine occisorū gladius eius hereret in dextera. Israelite vero videntes palestinōs in fugam conuersos: delcēdentes de montib⁹ persecuti sunt eos: z peruenit israelitis famosa victoria. Tertius fuit semcias filius hely: qui in loco maxille cum hebzis fugerent exercitus palestinorum lotus portauit alios pstemēs. alios i fugā puertens.

Ipse ē quasi tenerrimus z. Rabanus. Virga de radice yesse ablsqz nupti ali ope florez protulit q de vno hoie typum gentium preferente: vno impetu. i. sermo nis imperio legionem expulit demonum. Tenerrimus ligni vermiculus. Raban. Virtus viri bellica z modesta significatur: quia sicut vermiculus ligni tener quidez z fragilis z modicus apparet: fortissimum tamen lignum terebrat z consumit (vñ a terendo teredinis nomen accepit) Sic ille domi omnibus affabilis quietus et humilis: in certamine publico robustus se z intolerabilem hostibus exhibebat: hunc tamē principem fortium hebz⁹ suspicatur esse dauid de quo dicitur: sedēs in cathedra sapientissimus zc. Cuius sapientia ostenditur in sapientissimo humilitas in vermiculi exemplo in interfectione octingentorū fortitudo.

C. XXIII. Nouissima zc. Rab. Quia vltimam confessionis laudem significat. quā supato hoste z peracta victoria mortis sancti cantabunt in eternum. Egregius psal. Quia luculentissime de christo dei et de incarnatione eius ac redemptione humani generis prophetauit. In timore die. Qui in timore dei dominationē in subditis exercet. lucis opera per soles iusticie illuminata profert. nec in eis a liquid obscuruz remanet: sed imbre celestis gratie irrigat⁹ germina virtutū in carne viuens fructificat. Nec est quicqz ex eo qd nō ger. Rab. Qui in lege domini meditatur die ac nocte fit tanqz lignū: quod plantatum in terra aqz: dat fructū suū in tempore suo: et omnia quecumqz faciet p sperabuntur. Et si quis castan. vo. ar. ferro. Qui salicet commūi cans peccatis alienis propter cordis sui duriciam iniquitatū pondere premitur: et iaculis peccatorum confoditur: eiusqz opera eternis ignibus digna: ad nichilum redigentur. Hec nomina fortium dauid zc. Ili. Exiit cathalogus virorum fortium in figura sanctorū qui quānis virtutum sublimitate proficiant: tamen vsqz ad excellentiam diuine trinitatis non attingunt. Hoc est enim quod scriptū est. vsqz ad tres patres non peruenit. Quis enim in uerbis

Summa indies. Age mod... Equabitur domio: aut similis erit domino in filijs dei. Fortiū dauid. De his fortibus ait iosephus. Primus omnium erat eusebius filius achimez: qui aciem hostium frequēter irumpens non cessauit donec nongentos occideret. Post hunc erat eleazar filius dauid: qui cum rege fuerat in sarpba. Dic israelitis formidantibus palestinorum exercitū z fugientibus solus restitit: z multos occidit vt sanguine occisorū gladius eius hereret in dextera. Israelite vero videntes palestinōs in fugam conuersos: delcēdentes de montib⁹ persecuti sunt eos: z peruenit israelitis famosa victoria. Tertius fuit semcias filius hely: qui in loco maxille cum hebzis fugerent exercitus palestinorum lotus portauit alios pstemēs. alios i fugā puertens. Ipse ē quasi tenerrimus z. Rabanus. Virga de radice yesse ablsqz nupti ali ope florez protulit q de vno hoie typum gentium preferente: vno impetu. i. sermo nis imperio legionem expulit demonum. Tenerrimus ligni vermiculus. Raban. Virtus viri bellica z modesta significatur: quia sicut vermiculus ligni tener quidez z fragilis z modicus apparet: fortissimum tamen lignum terebrat z consumit (vñ a terendo teredinis nomen accepit) Sic ille domi omnibus affabilis quietus et humilis: in certamine publico robustus se z intolerabilem hostibus exhibebat: hunc tamē principem fortium hebz⁹ suspicatur esse dauid de quo dicitur: sedēs in cathedra sapientissimus zc. Cuius sapientia ostenditur in sapientissimo humilitas in vermiculi exemplo in interfectione octingentorū fortitudo.

Semma, audiens Agge medians siue loquēs. Ararites. mō tanus. qui gestat personā xpi. siue p̄dicatōrū eius.

Stetit Raban. Custus cū sp̄s sancto i agro ecclesie stans firmos velut hōrdeū tuet. vel certe verecūdiā castitatis in cōtinētibz quasi lētes gladio oris s̄ luxuriā defendit.

Descenderant tres. Tres fortes supra nōiati. **Isbaam** filius achamoni quem iosephus eusebius filū achimmez nominat. et deazar filius achoi. quē dicit filium esse dodi. et samma filius agge. quē semeiā filius hely vocat. **Abzei** autē tres istos arbitrantur fuisse abisai. filium saruig. et sobochai. et iatiem. et ionathan filium sammaa fratris dauid. qui supra mēo rati sunt i p̄liis philistinorū. Cui sententię p̄gnere videt. quod sequitur. **Abisai** quoq; frater ioab. filius saruig. **Binē** enim apparz qd abisai p̄iceps erat. et nomina tū inter tres sequentes.

Iosephus. Cū esset rex in hierusalēz palestinorum supue nit exercitū. tunc dauid ascēdit i arcē vt d̄ bello cōsuleret dominū. **Castra** hō ini micorū erant in valle fira vsq; bethleem q̄ procul est ab hierusalē. **Stadij** viginti. **Dauid** ḡ ait. **Bonā** aquā habem? in regione mea. et p̄cipue laudabat eaz q̄ erat iuxta puteum in porta. **Dirabatur** si esset qui ex eo poculū ei p̄beret. quod magis q̄ pecūniā magnā optaret. **Hoc** euz audissent isti tres viri. irrumpētes per medios hostes. **Uer**erunt in bethleem. et haurientes aquā per inimica castra reuersi sunt ad regem ob stupescētibus palestinis fiduciā et magnitudinē eoz q̄ sic eos p̄temebāt.

At ille noluit bibere. **Regi**. Cogitandum est vt qui illicita cōmisit. a quibusdā etiā licitis abstineat. vt p̄ hoc cōditōri suo satisfaciāt. vt qui cōmisit. p̄bita abscedat sibi etiā concessa. et se reprobendat in minimis. quē meminuit peccasse in maximis. **Lex** veteris testamenti vxorem alienā cōcupisci. p̄bitet a rege vero fortia iuberi militibus vel desiderare aquā. non p̄naliter vetat. **Dauid** vero alienā vxorē cōcupiuit et abstulit. cuius culpā digna verbera sunt secuta. et malū qd perpetravit p̄ penitentię lamenta corripit. **Qui** cum longe post. cōtra hostiū cuneos sedit aquā ex eoz cisterna desiderauit. **Quis** electi milites itra cateruas hostiū erumpentes. aquā quā desiderauerat illesi p̄tulerunt. **Sed** vir flagellis eruditus. se. p̄tinus cum periculo militū aquā desiderasse tepebendit. eāq; dño fundens libauit. **In** sacrificium em̄ dñi effusa aqua cōuersa est. qz culpā cōcupiscētię ma

qui fugerat reuersus est ad cefoz spolia detrahenda. Et post hunc semma filius agge de arari. Et cōgregati sunt philistim in stadiōe. Erat quippe ibi ager lente plenus. Cūq; fugisset populus a facie philistim. stetit ille in medio agri: et tatus est eum. Percussitq; philisteos: et fecit dominus salutē magnā. Nec nō et ante descēderāt tres qui erant p̄ncipes inter triginta. et venerant tempore messis ad dauid in speluncam odollaz. Castra autē philistim erāt posita in valle gigantum: et dauid erat i p̄sidio. Porro statō philistino rum tunc erat in bethleem. Desiderauit igitur dauid aquam d̄ lacu et ait. Siquis mihi daret potū aque de cisterna que est i bethleē iuxta portā. Irruperūt ergo tres fortes castra philistinorū: et haurerunt aquā de cisterna bethleēz q̄ erat iuxta portā: et attulerunt ad dauid. At ille noluit bibere: sed libauit eam dño dicens. Propici

etauit per p̄nitentiā suę reprobēsiōis. Qui ergo p̄cupiscere alienā cōingē n̄ timuit. post etiā qz aquā p̄cupisset expauit.

Sed libauit eam domino dicens propicius zc. **Exem** plū fortitudinis et constantię militibus p̄buit. vincens naturā ne sities biberet. vt exercitus sitim tolerare disceret. **Distice** vero aquā n̄ sitiebat. s̄ nasciturū i bethleem de virgine xpm p̄uidebat. cui lanacrū et sanguinez sitiebat. aquā ergo n̄ bibit sed fudit. **Sitiebat** em̄ fōtē eternū qui n̄ periculis querit alienis sed aliena picula abluuit.

Tres primos. **Intelligi** volūt sapientiā. humilitatē. fortitudinē. dauid em̄ se dicit sapientissimū. ipse ligni vermiculus. i. humilis. **Decem** interfecit velut fortis. ad has tres virtutes. nēo fortitū dauid puenit. **Et banaias zc.** **Qui** erat magister d̄ capseel. i. de cōgregatōne dei in cerebri et et p̄beti. qui inter p̄tant occidit et vii ficates. **Ipsē** percussit duos leones moab. quos palip. duos ariel moab nominat. **Hi** ḡ viri fortissimi fuerūt in regno moab vñ leones dicitur. **Ariel** em̄ leo dei terpeatur.

In media cisterna. **Iosephus** dicit. qd fuerit. cisterna nimis p̄funda. tpe hiemis nihil aggere coequata. **In** hanc leo inscius decidit. et conclusus graadi rugina clamauit. **Banaias** hō q̄ cū ceteris ad spectaculū venit. i. cisternaz descendit. et leonē interfecit. **Banaias** q̄ inter p̄ratur edificator dñs. xps significat. q̄ ecclesiā edificat. **An** paulus. dei edificatō estis hic in tpe niuis et frigoris. cū. s̄. gratia xpi mūdo resplendit. et frigus charitatis hominē refrigerant. **leo** nez. i. dyabolū interfecit. **De** hōis hō hūc leonē ioab intelligit.

Qui in medio cisternę. i. in domo dñi vbi tenebat cornua altaris. **oculus** ē Altare vero cisterna dicitur. qz sicut aqua cisternę abluuit et mūdāt. ita sanctuarium dñi purgat peccata. **In** diebz niuis. qz p̄ mortē expianit peccm. **Vnde** Lauabis me. qd impletū ē in medio cisternę. et sup niuē dealbabor. qd impletum est in eo qz ait. diebus niuis.

Virū egyptiū. **Imitator** ē. egyptiū deū blasphemantis quē moyses in bēte dño interfecit. ille em̄ blasphemauit deū. hic. p̄betam et regem.

Spectaculo dignū. **Spectabat** em̄ vt si birlin egredereť interficeret.

Hastam. **Legē** dei. quā si meditatū fuisset. p̄manēdo in hierlm̄ n̄ p̄iret. sed qz p̄ceptū regis cōtēpsit. banaias i. hō. i. in rectitudine iusticię ad eum descēdit. et hastam quā non recte tenebat extorsit.

Qui erant inter triginta. **Reminē** moueat qz in summa non

us sit mihi dominus ne faciā hoc Num sanguinē hoim istozum q̄ profecti sunt: et animarū periculum bibam? Noluit ergo bibere Nec fecerunt tres robustissimi. Abyfai quoq; frater ioab filius saruig p̄iceps erat de tribus. Ipse est qui leuauit hastā suam contra trecentos quos interfecit. nominatus in tribus: et iter tres nobilioz Erat quoq; eozū p̄iceps: s̄ vsq; ad tres p̄imos nō puenerat. Et banaias filius ioia de viri fortissimi magnorū operum de capseel. Ipse percussit duos leōes moab: et ipse descendit et percussit leonē in media cisterna in diebus niuis. Ipse quoq; interfecit virū egyptiū virum dignum spectaculo habentem in manu hastam. Itaq; cum descendisset ad euz i virga: vi extorsit hastam de manu egyptiū. et interfecit eum hasta sua. Nec fecit banaias filius ioia de. et ipse nos ter triginta nobiliores. **Ue** rūtū

Sermo domini factus est ad zc. In exodo scriptum est. Quando tuleris summa filiorum israel iuxta numerum dabant sin-

precor dñe vt transferas iniquitatem serui tui. quia stulte egi nimis. Surrexit itaqz dauid mane. et sermo dñi factus est ad gad prophetam et videntem dauid dicens: Uade et loquere ad dauid. hec dicit dñs: Trium tibi datur optio: Elige vnū quod volueris ex his vt faciam tibi.

Et respondens rex ait: Nequaquam vt vis. sed emam preciosa te: et non offeram domino meo tuum.

lunę venisset gad ad dauid. nunciauit ei dicens: Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua: aut tribus mensibus fugies aduersarios tuos. et illi te persequentur: aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua.

maiores natu vestiti cilicij et proni in terram. Aut septem annis. Et videtur quia quod pane verbi dei gratiam septiformis spiritus non pascuntur.

Juxta aream areuna. Area areuna ecclesia est gentium in qua postquam altare fidei verus dauid erexit: confestim mors impietatis cessat.

Area. Interpretatur arca. Ornamento vero lumine nobis. Bene ergo dauid volens placare dominum: altare iubetur in area areune vel omni constructe. quia aliter non placatur deus ab homine nisi in arca cordis per lumen recte fidei et vere dilectionis constituat altare humilitatis in quo offerat sacrificium oblationis et laudis.

Et obtulit hoc. Hinc in paralipomenis. Tabernaculum quod fecerat moyses in deserto et altare holocaustorum ea tempestate erat in excelso gabaon. et non preualuit dauid ire ad altare. vt obsecraret dominum: Quia enim timore fuerat perterritus videns gladium angeli domini.

domus dei zc. In hoc loco secundum hebreos voluit abraham offerre filium cum aries subito apparuit. que assumens obtulit pro filio.